

Kontakten

Ericsson
LM

Nr 5

1950

LM-ARNAS TIDNING

Kontakten

LM-arnas tidning

Ansvarig utgivare: Hugo Lindberg
Redaktör: Sigv. Eklund, tel. 453
Red.-sekr.: Sten Stomberg, tel. 457

Redaktionskommitté:

Herman Berglund, Vtv, tel. 475
John Ericsson, Vkc, tel. 633
N Fredriksson, Vt 19, tel. 1319
H Nilsson, Vt 22, tel. 722

Lokalredaktörer:

H Adenby, Ermí, tel. 83; E Hellström, Sieverts Kabelverk, tel. 319; B Westerlind, SER, tel. 344; S von Melsted, SRA, tel. 211; M Steiner, Kabelverket, Älvsjö, tel. 31; B. Larsson, Alpha, tel. 23; K Wästfelt, SIB, tel. 569; P Nyhult, Rifa tel. 109; C G Löfgren, FÖB; E Wandel, GR; U Swensson, Katrineholm; U Erling, Söderhamn; B Pettersson, Karlskrona

Omslagsbild:

Den yngsta och den äldsta LM-generationen möttes då Huvudfabrikens teateramatörer spelade sin succépjäs »Pojkarna på Storholmen» för pensionärer och guldmedaljörer. De silverhåriga telefonveteranerna togs om hand av de uniformerade springflickorna och på bilden ses Marianne Ohlin hjälpa f. d. apparatörbindaren Gottfrid Carlsson till rätta.

Ur innehållet:

	Sida
Farlig kurva.....	83
1 000 personer i verkskyddet	86
Brandövning vid Ermí.....	86
Studieavdelningen öppnar nya vägar	87
Magsur botas med glad hälsning ..	89
Språk- och kavaljerstudier i Spanien	89
Sydfrukter i Ermis lustgård	89
»Kungligt» misstag	89
Sitt på rätt sätt	90
Pjäxdans i sol- och mänsken	92
Uddevalle-Alpha på utfärd	92
Sekundjakt vid Ermí.....	94
Telefonopera	94
Samla inte på onödiga papper	96
Första examen vid Ermis lärlingskola	97
Nu är det tid för promenader	98
Årets andra Bosö-träff.....	98
Idrottsnytt från Alpha	99
DKB segrade i nattorientering	99

Ersättning under militär repetitionsövning

Beträffande bidrag till värnpliktiga, vilka fullgöra repetitionsövning, har bestämts att fr. o. m. den 1 augusti 1950 och tills vidare skola följande normer gälla för hos koncernen anställd personal.

Under första repetitionsövningen utgår ingen ersättning. För pensionsförsäkrad befattningshavare, som har en anställningstid av 3 år efter första värnplikt-tjänstgöringens fullgörande, uppehåller koncernen pensionen.

Vid andra och tredje repetitionsövningarna gäller, om vederbörande uppnått 5 anställningsår efter första värnpliktens fullgörande, följande:

För gift anställd utgår ett bidrag av 25 % av inkomsten räknad på för tjänstemän

På nya poster

Överingenjör Arvid Westling.

Överingenjör Arvid Westling har av styrelsen för Sieverts Kabelverk utsetts att vid direktör Olssons avgång med pension den 30 juni 1951 tillträda befattningen som verkställande direktör. Samtidigt övertager han chefskapet för LME:s kabelverk i Älvsjö.

Överingenjör Westling inträder redan den 1 januari 1951 som vice verkställande direktör i Sieverts Kabelverk.

Till överingenjör Westlings efterträdare som chef för transmissionsavdelningen har utsetts civilingenjör Ragnar Stålemark.

Dr Mauritz Vos överflyttades den 1 september från avd. T till direktionsavdelningen, där han kommer att arbeta som teknisk konsult såväl för koncernledningen som för de olika avdelningarna inom LME och för dotterbolagen. Dr Vos, som kommer att sortera direkt under verkställande direktören, skall alltså vara sammanhållande för koncernens frågor beträffande CCIF och CCIR.

Ingenjör Börje Rydin vid Telesignalfabriken har överflyttats till direktionsavdelningen vid Huvudfabriken. Som hans efterträdare såsom försäljningschef vid Telesignalfabriken har anställts ingenjör Kjell Nordby, tidigare anställd inom koncernen 1936—1948.

Den 1 oktober överflyttades herr O Nyhlen, PiC, från Huvudfabriken till Telesignalfabriken i Gröndal. Såsom förestån-

summa grundlön och dyrtidstillägg minus aktiv pensionsavgift;

för arbetare räknad på ett löneunderlag framräknat på samma sätt som semesterlönen.

För ogift anställd utgår ett bidrag av 15 % av inkomsten enligt ovan.

Där så är möjligt bör vederbörande förlägga semestern till inkallelseperioden.

Anmälan om inkallelse till repetitions-tjänst enligt ovan bör göras snarast möjligt till vederbörande chef resp. verkstadsbefäl. Utbetalning av kontanta bidrag sker vid återkomsten, varvid in-skrivningsbok skall företes.

Stipendier till ledamöter i företagsnämnder

Av de medel bolaget anslagit för att i form av stipendier till sådana arbetare inom koncernen, som är ledamöter av företagsnämnd och som önskar bevista kurser, som kan vara till nytta för vederbörandes arbete i nämnden, har hittills 2 stipendier utdelats till följande personer:

Herr Sigge Ringberger, Huvudfabriken, kr. 300:—, för att bevista en kurs på LO-skolan.

Herr Sven Schön, fabriken i Söderhamn, kr 75:—, för att bevista en kurs vid Marieborgs folkhögskola, Norrköping.

Sveriges högskoleutbildade Elektroingenjörers Riksförbund, SER, lokalavdelning på LME

har haft sammanträde, varvid stadgar för avdelningen antogs och förtroenderåd (lokalavdelningsstyrelse) valdes. Nästan lokalavdelningens stadgar har utarbetats för lokalavdelningarna på LME och ASE. Dessa kommer sedan att tjänstgöra som mall för stadgar till blivande lokalavdelningar.

Som förtroenderåd fungerar f. n. ingenjörerna S Herlitz, L Karlstedt, sekr., samt Å Ehnborg, ersättare.

Ny ordförande vid Huvudfabrikens verkstadsklubb

Verkstadsklubbens ordförande, Åke Andersson, är tills vidare tjänstledig, då han förordnats till kassör i Metalls avd. 1. Med anledning härav uppehåller Sigge Ringberger, Vt 27, under tiden ordförandeskapet inom klubben. Justerare Hilding Nilsson, Vt 22, fungerar tills vidare såsom vice ordförande. I klubbstyrelsen ingår numer även suppleanten Albert Milton, Vt 22.

dare för intressekontoret har tills vidare förordnats herr Arne Nyman.

Till ny kamrer och personalchef vid AB Rifa har utsetts herr S Dufvander, tidigare anställd vid ekonomiavdelningen vid AB Alpha.

**Bidra till
höjandet av
«telefonkulturen»**

Svara med nummer eller namn, ej med »Hallå».

Farlig kurva

Med den arbetskraft som årligen fräntages Sveriges industrier genom olycksfall skulle man årligen kunna driva tio anläggningar av Huvudfabrikens storlek.

FASTNADE MED HÅRET I BORRMASKIN

En sådan rubrik vill vi inte gärna se när vi öppnar en tidning. Men alltför ofta händer det tyvärr att liknande överskrifter slår emot en och vittnar om ett nytt olycksfall under arbete. Och ändå är det relativt få av de olyckshändelser som inträffar på arbetsplatserna, som blir föremål för tidningsomnämmanden.

Under förra året noterades ett rekord i antalet anmälda olycks- och yrkessjukdomsfall, då inte mindre än ca 300 000 rapporter ingick från hela landet. Detta innebär att i runt tal ca 50 000 arbetstagar varje dag under året hindras att delta i produktionen.

Tänk efter ett ögonblick vad denna siffra innebär! En anläggning av Huvudfabrikens storlek skulle med denna arbetskraft, som på ett enda år fräntages Sveriges industrier på grund av olycksfall, kunna drivas i tio år!

Det är skrämmande siffror, samtidigt som vi nödgas konstatera att LME-företagen mer eller mindre bidragit till dem. Säkerhetsingenjörerna vid de flesta LME-företagen hävdar dock att olycksfallsfrekvensen har gått nedåt på sista tiden. Huvudfabriken i Midsommarkransen kan härvidlag visa upp mycket fina siffror; 1944 var antalet olycksfall per 100 årsarbetare 18,0 men hade till år 1949 sjunkit till 9,1.

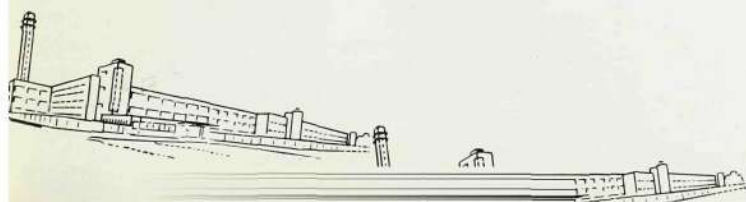
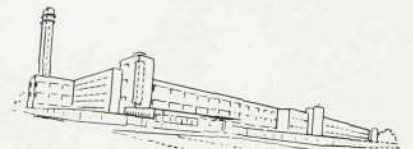
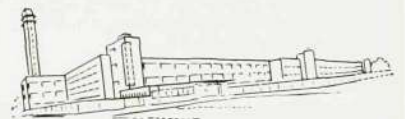
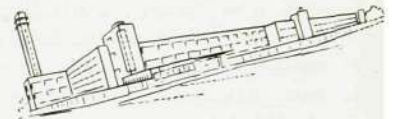
— Vi har försökt att göra vårt bästa för att få ner antalet olycksfall, framhåller ingenjör Harald Boye, säkerhetsingenjören vid Huvudfabriken. När man tränger frågorna in på livet visar det sig att allt för många vill se bristen på tekniska

skyddsanordningar som förnämsta orsak till olycksfallen, även om det numera ganska allmänt erkännes att den så kallade mänskliga faktorn är den stora syndabocken. Man har också ansett att den stora överörligheten på arbetsplatserna bär stor skuld till utvecklingen. Att så är fallet kan givetvis ej förnekas, men jag har den bestämda uppfattningen att de flesta olycksfallen måste bero på »bristande försiktighet». En undersökning av de enskilda fallen har också givit vid handen att olycksfallen i allmänhet inte inträffar under den anställdes första anställningstid, då han är ovan vid arbetsmetoder och lokala förhållanden, utan att de tyvärr ökar med tiden.

— Händelseförloppen vid olycksfallen utvisar att alltför många beror på slarv och oförsiktighet. Svårläkta ögonskador uppstår på grund av att man underlåter använda skyddsglasögon och inte respekterar givna skyddsföreskrifter.

— I detta sammanhang kan det vara lämpligt att framhålla hur säkerhetstjänsten vid Huvudfabriken är organiserad, fortsätter ingenjör Boye. Som högsta instans i säkerhetsfrågor inom företaget fungerar skyddskommittén i vilken såväl verkstadsledningen som arbetsledarna och arbetarna är representerade. Som ord-

förande fungerar säkerhetsingenjören och ledamöter är verkmästare Nils Andersson, Vt 19, huvudskyddsombud Bertil Braun, Vt 13, och sekreterare är ingenjör David Risberg. Vid kommitténs sammanträden är verkstadschefen, överingenjör Edv. Jonsson, förtroendeläkaren, prof. Gunnar Fischer och personalkonsulenten fru Gunnel Peterson närvarande. Kommittén sammanträder en gång i kvartalet och då genomgås mera beaktansvärda olycksfall samt olycksfallsstatistiken för kvartalet och diskuteras de säkerhetsfrågor, som ej kunnat lösas internt på de olika avdelningarna.

47 skyddsombud övervakar säkerheten inom avdelningarna

Säkerhetsingenjören är den som i första hand övervakar säkerheten och sundheten inom företaget. På grund av företagets storlek har säkerhetsingenjören till sitt förfogande en särskild assistent, ingenjör David Risberg, som är den sammanhållande länken mellan företaget och skyddsombuden. För närvarande finns det sammanlagt 47 ombud. Skyddsombuden skall vara arbetsledarna behjälpliga med att övervaka säkerheten inom avdelningarna och även skriftligen bestyrka den rapport som avges av arbetsledaren efter en olyckshändelse. Rapporten skickas till säkerhetsingenjören, som sedan vidtar erforderliga åtgärder i samråd med arbetsledningen.

— Omedelbart efter ett olycksfall får jag meddelande om saken och så fort som möjligt brukar jag då söka kontakt med den skadade för att höra hans uppfattning om hur det hela gått till, säger ingenjör David Risberg. På grundval av min utredning söker vi få fram effektivare skyddsåtgärder där så visar sig behövt för att hindra ett återupprepande. Under mina dagliga ronder genom verkstadslokalerna brukar jag informera skyddsombuden om åtgärder som vidtagits på andra avdelningar, och då de framför sina synpunkter brukar jag informera dem om hur de andra ombuden

ställt sig till problemen. På detta sätt har vi fått fram ett mycket effektivt samarbete, som jag tror att alla parter har nytta av.

Det måste hända något innan skyddsglasögon kommer till användning

— De tekniska skyddsmedlen är vid det här laget så gott som fulländade, framhåller Axel Nyholm, mångårigt skyddsombud på Vt 27. Redan innan lagen om arbetarskydd trädde i kraft år 1905 började jag syssla med säkerhetsfrågor, säger den gränade veteranen, som berättar att det var ett par olycksfall han i sin ungdom fick bevittna på nära håll, som väckte hans intresse.

När jag för 27 år sedan blev skyddsombud vid LME var det sannerligen ingen sinekur, berättar herr Nyholm. Varken arbetsledning eller kamrater hade den rätta förståelsen för saken, för ledningen var det en förargelseklippa och för kollegerna en klagomur. Men det dröjde inte länge förrän man fick upp ögonen för vad det gällde, och jag måste nog säga att vid det här laget är nog allting gjort ifråga om förebyggande skydd som man

På bilden t. v. diskuterar Axel Nyholm, mångårigt skyddsombud på Vt 27, ett skyddsproblem med sin efterträdare, Börje Ericsson, medan ingenjör David Risberg och Reinhold Dahlén, Vt 11, på bilden bredvid utbyter tankar om hur man bäst skall få ner olycksfallskurvan.

rimligtvis kan ställa upp. Men där det ännu återstår mycket att göra är bland arbetarkamraterna. Många nonchalerar de givna skyddsföreskrifterna och ofta måste något hända innan skyddsglasögon och handskydd kommer till daglig användning.

— För att hålla olycksfallskurvan nere gäller det att särskilt se till att de nyanställda blir informerade på ett riktigt sätt, säger Reinhold Dahlén på Vt 11 som varit skyddsombud i åtskilliga år.

— För min del är jag övertygad om att skyddsarbetet väsentligt bidragit till den minskade olycksfallsfrekvensen, men många skador sker ju på väg till och från arbetet och där uppmanas alla genom propaganda till försiktighet och omtanke.

Sammanfattningsvis konstaterar herr Dahlén att det nu är mycket väl ordnat med skyddsanordningar på verkstaden. Det har ju visserligen ibland varit litet delade meningar om medlen, men verkstadsledningen har alltid varit ense med skyddsombudet om målet, säger herr Dahlén till sist.

Skrivbiträdena på Ermi skall genomgå kurs i olycksfallsvård

— Vid Ermi har också antalet olycksfall sjunkit den sista tiden, framhåller säkerhetsingenjören Roger Sunesson. År 1948 hade vi 13,1 olycksfall på 100 årsarbetare men under 1949 gick siffran ner till 8,6. Många av skadorna 1948 härrör sig till stor del från att vi då hade många som var ovana vid arbetet, men undan för undan har de vuxit in i rutinen och detta avspeglas i siffrorna. Våra skyddsombud har utfört ett mycket gott arbete, betonar ingenjör Sunesson. De har kommit med förslag och vi har beaktat alla deras synpunkter i möjligaste mån. Såsom ett led i kampen mot olycksfallen kommer vi inom den närmaste tiden att ordna en kurs för skrivbiträdena på verkstadsavdelningarna. Under ledning av sjuksystemen skall de få lära sig att göra

Brasiliansk LM-station har satts i drift

I den brasilianska staden Belo Horizonte har satts i drift en L M Ericsson-station på 6 000 nummer. Förut fanns i Belo Horizonte en automatisk station på 8 000 nummer, levererad av Standard. När denna behövde utökas fick L M Ericsson beställningen och den nya stationen är utförd så att den har automatisk samtrafik med Standard-stationen.

Svenska Radio AB levererar mottagare till Libanon och Egypten

Svenska Radio AB erövrar alltför många länder med sina Radiolamottagare, som på världsmarknaden hittills försålts under namnet »Svenskradio», men hädanefter kommer att gå ut under namnet »Ericsson». Bland de länder med vilka leveransavtal nyligen träffats märks Libanon, Turkiet, Portugal och Västtyskland. Från Schweiz, Belgien och Egypten, med vilka Svenska Radio AB haft affärsförbindelser sedan flera år, har nya betydande order erhållits.

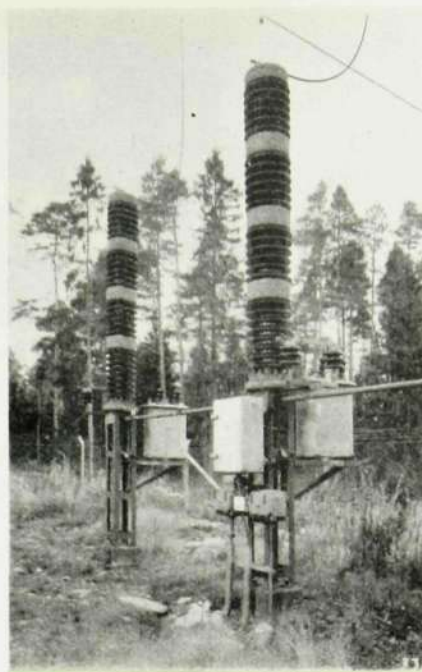
omläggningar och hur man skall behandla skadade då de råkat ut för olycksfall.

Skyddsombuden vid Sieverts kabelverk är goda »skyddsdetektiver»

— Olycksfallskurvan har under sista tiden stigit något, säger ingenjör Malte Runehed, som är säkerhetsingenjör vid Sieverts Kabelverk. Genom gemensamma krafttag söker vi på alla sätt minska antalet olycksfall, finna de verkliga orsakerna till olyckorna och avlägsna dem. Våra 25 skyddsombud är goda »skyddsdetektiver», ofta tränade under många år, och de upptäcker årligen åtskilligt som kan vara till men för liv och lem. Men alla anställda kan hjälpa till med att tvinga ner olycksfallskurvan genom att anmäla tillbud till olycksfall, så att vi kan sätta detektiverna på spåren och förhindra framtida olyckor.

Genom propaganda och speciellt omhändertagande av oerfarna drar företagsledningen sitt strå till stacken, säger säkerhetskommitténs ordförande driftsingenjören Helge Sjöborg. Kommittén, som har representanter från fabriksledningen och ledamöter valda av verkstadsklubben, ser till att inga säkerhetsföreskrifter åsidosätts.

I och med att vi sedan ett par månader tillbaka fått en heltidsanställd säkerhetsingenjör, som enbart kommer att ägna sig åt säkerhetsproblemen, hoppas vi att olycksfallskurvan med de anställdas hjälp skall kunna tvingas ner.

Kondensatortransformatorer för 220 kV

Kondensatortransformatorer till Nya Zeeland

Sieverts Kabelverk har erhållit beställning på ett större antal kondensatortransformatorer 220 kV för State Hydro Electric Dept., Wellington. Leverans skall ske år 1951—1955.

Första automatiska LM-stationen i Venezuela invigd

Den första automatstationen i Venezuela av L M Ericssons tillverkning med 500-linjersväljare sattes under juni månad i drift i San Christobal, belägen i staten Tachira. Stationen har 1 000 nummer, men materiel håller på att levereras för en utökning av stationen med 500 nummer.

Från den högtidliga invigningen av stationen i San Christobal. På bilden t. h. applåderar guvernören och militärbefälhavaren för staten Tachira talet som hölls av kommunikationsdepartementets representant. På den nedre bilden ses bl. a. direktör Ivar Hilfing (3:dje fr. v.), ingenjör A. Garnier, (4:e f. v.) och bredvid honom ingenjör Jimenez Bianci. I ljus kostym verkmästare Ivar Petterson och snett bakom t. h. verkmästare Gregor Åhlund. Längst till höger direktör Tage Swahn.

Tjuvalarmanläggning för Finlands bank

Finlands Bank har nyligen öppnat ett nytt avdelningskontor i Jyväskylä. I banklokalerna har inmonterats en modern tjuvalarmanläggning, till vilken materiel levererats av L M Ericssons Telesignalfabrik. Till centralutrustningen är i tio slingor anslutna de tjuvalarmkontakter, som skyddar bankens ingångar, kassalv och kassaskåp, och dessutom finns fotoceller, försedda med filter som gör ljusstrålen osynlig. Dessa bevakar fönsterraderna utanför husets fasader.

Stadsuranläggning i Genua

Staden Genua i Italien hade redan före kriget en stadsuranläggning, men denna blev genom krigshändelserna delvis förstörd. L M Ericssons Telesignalfabrik har nu levererat en ny modern urcentral, som skall göra det möjligt för genuaborna att genom sekundärur, placerade på skilda håll i staden, ånyo avläsa den rätta tiden.

Rifa-kondensatorer till Sydamerika

Intresset för svenska radiodetaljer är mycket stort bl. a. i Brasilien och Chile och Rifa har kunnat notera beställningar på elektrolyt- och papperskondensatorer från dessa länder.

1 000 personer i verkskyddet vid Huvudfabriken

Verkskyddet vid Huvudfabriken har inte haft några övningar sedan 1945 då civilförsvarsberedskapen upphävdes i samband med krigets slut. Riksdagen har sedermera antagit civilförsvarslagen. Enligt denna skall utbildningsarbetet fortsättas.

Så länge den utrikespolitiska situationen tvingar oss att hålla ett militärförsvar måste vi också vara beredda att hålla motsvarande beredskap på den civila sidan. Utvecklingen pekar otvetydigt mot en ökad hemortsbekämpning i ett framtida krig. En konsekvens härav är, att civilförsvaret i ett framtida krig får allt vidare betydelse, än det haft i det nyss avslutade.

Den nya organisationsplanen för Huvudfabrikens verkskydd är i stora drag lik den som fungerade under kriget. Verkskyddsledare är ingenjör F Markman som under sig har en stab bestående av ingenjörerna J Eriesson, S Herlitz, E Jons-son, O Wibeck, G Jacobsson, N Sköldberg och B Lindén.

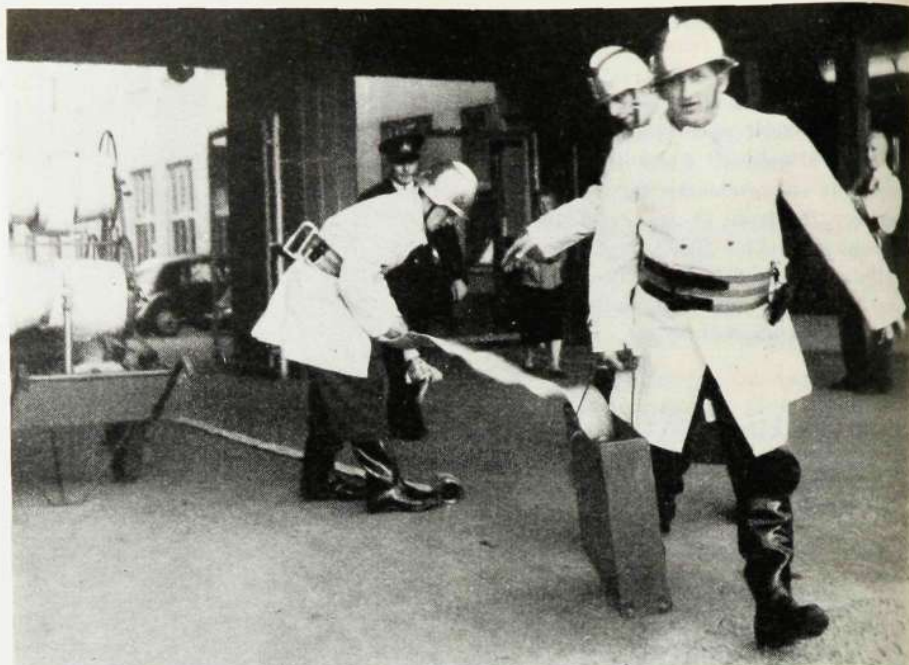
För att samordna tjänsten på en plats där en skada inträffat ingår numera i organisationsplanen ett antal skadeplatsbefälhavare och dessa är ingenjörerna N André, E Eklund, E Engqvist, C Gutenvik, S Hallberg, G Johansson, S Rodhe, K Styren, A Westling och E Wetterholm.

Chef för den yttre bevakningen är herr A Kärnekull, för skyddsrumsbekvakningen svarar ing. G Johnsson. Observations- och förbindelsetjänsten är ing. H Axelsson chef för och för brandtjänsten ansvarar ing. U Johansson. För den tekniska tjänsten är direktör K Käell chef, för gastjänsten ing. B Hasselbohm, för sjukvårdstjänsten ing. E Wiberg och för socialtjänsten svarar dr M Vos.

Sammanlagt är 944 personer engagerade i verkskyddet och dessa kommer nu i omgångar att få genomgå en utbildningskurs. Den första tog sin början den 2 oktober då verkskyddsinspektören, kapten B Meurling lämnade en allmän orientering.

Ytterligare en Bogotá-station har satts i drift

I Colombias huvudstad, Bogotá, håller L M Eriesson på att montera telefonstationer på tillsammans 40 500 nummer. I slutet av år 1948 sattes 20 000 nummer fördelade på tre stationer i drift. Under 1949 ökades antalet nummer för dessa stationer med 7 000 och i augusti i år sattes en fjärde station, Las Cruces, på 4 000 nummer i drift.

Med fart kom brandslangarna på plats vid avslutningsövningen på brandkursen vid Ermi. Otto Wittman, Bernhard Hellron och Karl-Lennart Wallin hugger i för allt vad de är värda, medan brandkapten Tage Lydén i bakgrunden nickar gillande.

Brandövning vid Ermi

De sista dagarna i september avslutades vid Ermi en brandkurs som under flera veckor satte de utvalda i industribrandkåren på hårda prov. Ermis egen brandchef, ingenjör Gunnar Lind har tillsammans med brandkapten Lydén vid Kungsholms-stationen svarat för utbildningen.

Den sista avslutningen ägde rum vid en realistisk brandövning vid Ermi varvid samtliga deltagare fick tillfälle att omsätta sina lärdomar i praktiken.

Vid det första momentet antogs att ett förrådsskjul stod i ljusan låga, men industribrandkåren lyckades mycket snart bli herre över elden. När det andra larmet gick var det betydligt allvarsammare. Röken vällde ut ur en av brunnsluckorna på fabriken norra sida och med rökmaskerna på trängde deltagarna den röde hanen in på livet. Vid nästa larm gällde det att koncentrera sig på taket där elden fått ett gott fäste. Med fart åkte stegarna upp mot fasaden, stövelklädda fötter klättrade raskt uppåt och det dröjde inte länge förrän det var klart för vattenbegjutning.

Efter välförrättat värv samlades Brandkåren i matsalen där det serverades förfriskningar.

Manuskript

till nästa nummer av KONTAKTEN bör vara redaktionen tillhanda senast den 11 nov.

Den nya telegrafapparaten införes i Grekland

De grekiska statsjärnvägarna, ävensom de tessaliska och peloponnesiska järnvägarna använder för kommunikation mellan järnvägsstationerna numera den nya telegrafapparat, som tillverkas av L M Eriessons Telesignalfabrik. Till skillnad mot föregående typer förekommer i den nya telegrafapparaten inget skrivbleck, utan skrivtecknen erhålles på pappersremsan med hjälp av metalltrissor, som vid beröring med den specialimpregnerade pappersremsan avsätter metallstoff i tillräcklig mängd för att en fullt tydlig skrift skall erhållas.

Beställningarna har föregåtts av ingående prov med den nya apparaten, vilka har utfallit så bra, att man beslutat inköpa betydande kvantiteter.

Självljysande vägskyltar

Signalbolaget introducerar på den svenska marknaden en reflexbeläggning, Reflexolite, som anbringas på vägmärken, orienteringstavlor etc., och som reflekterar ljuset från bilstrålkastare och på så sätt gör märkena i fråga lika synliga i mörker som i dagsljus.

LM-telefoner till Egypten och Pakistan

Order på 5 000 induktorapparater har ingått från Egypten och från Pakistan har L M Ericsson erhållit beställning på 2 130 automatapparater.

Studieavdelningen öppnar många nya vägar

— När de utländska marknaderna, som under kriget legat förpuppade, åter öppnades visade det sig vara svårt att få tag på lämpliga försäljare, säger studierektor *Tore Porsander*. För att kunna följa med i den alltmer hårdnande konkurrensen satte vi därför igång med utbildningskurser för att fylla behovet. Ett dussin elever anmälde sig och under ett års tid har de fått sätta sig in i våra försäljningsmöjligheter och vår speciella teknik.

Den längsta tiden har utlandseleverna praktiserat på de olika sektionerna inom telefonavdelningarna. Där har de fått sätta sig in i våra olika telefonsystem och göra sig förtrogna med offert- och orderarbete. Sedan följde kurser på transmissions- och nätavdelningarna, varefter eleverna fick en allsidig »duvning» på Försäljningsbolaget. För att lära känna alla våra produkter får eleverna vistas kortare och längre tid vid de olika dotterföretagen såsom *Ermi*, *Rifa*, *Sieverts Kabelverk*, *Alpha*, *Elektronrör* och *Radiobolaget*. Utbildningen avslutas med en kurs på ekonomiavdelningen och allmänna affärskontoret.

— Genom denna utbildning får vi möjligheter att kunna sända ut kvalificerat folk på utlandsmarknaderna. Personer, väl rustade för de uppgifter som kommer att möta dem ute i världen, framhåller ingenjör *Porsander*.

— Den teknik vi tillämpar är av så speciell natur att det alltid varit svårt för

Ingenjör *Herbert Fredborg* övervakar utlandselevernas utbildning på telefonavdelningarna. På bilden ovan demonstrerar han LM:s nya koordinatvaljärsystem för *Sigge Malmström*, *Åke Attevall*, *Sven Bergvik* och *Börje Linnersten*.

Kjell Högfelt genomgår ingenjörselevkursen på LM och på bilden t. v. diskuterar han några personliga problem med studierektorn, ingenjör *Tore Porsander*.

Personalkonsulenten, fru *Brita Hansen* svarar för kontorselevernas utbildning och visar på nedanstående bild hur olika räknemaskiner fungerar.

oss att få lämpliga tekniker, framhåller ingenjör *Porsander*. Redan under 1930-talet anordnades vid LM elevkurser för ingenjörer som därvid fick en speciell telefonutbildning. Då kriget kom och många blev utkallade i militärtjänst upphörde emellertid denna utbildningsverksamhet och först i år har det lyckats oss att ånyo få igång kurserna. Utbildningen är såväl praktisk som teoretisk och sträcker sig över ett halvår.

Eleverna får här en allsidig utbildning. De får följa order- och offertavdelningarnas arbete, hålla på med konstruktions-

och ritningsarbeten och i samband därmed även praktisera på verkstaden. En tid är anslagen åt laboratoriearbete och den sista avslipningen äger rum på montageavdelningen.

— På detta sätt får man möjlighet att pröva de nya ingenjörsämnen, framhåller ingenjör *Porsander*, och de blir själva i tillfälle att känna efter med vilken uppgift de trivs bäst.

Den teoretiska undervisningen är förlagd till lördagarna och då samlas eleverna kring 4 lektionstimmar som närmast har formen av en studiecirkel.

Hos ingenjör *Porsander* löper även trådarna för praktikantutbildningen samman.

— I år har ett 50-tal praktikanter från högskolor och tekniska läroverk varit i arbete under 2 till 3 månader. Vi har placerat ut dem så att de skall få största möjliga nytta av sina kunskaper, säger ing. *Porsander*. Ett 30-tal har satt sig in i arbetet på verkstadsavdelningarna, ett 15-tal har varit placerade på olika laboratorier och ett 10-tal på montaget. I år har vi även för första gången haft ett par kontorspraktikanter, som deltagit i arbetet på ekonomiavdelningen. Från utlandet kommer årligen förfrågningar om praktikanttjänstgöring vid Hu-

Sitt på rätt sätt

Tack vare att jag lärt mig att sitta rätt blir jag numera inte så fort trött och det går betydligt lättare att arbeta, säger fru Britta Ericsson på Vta 12. Medan hennes press sjunger en monoton sång med egande taktslag flyttar hon med flinka händer de svarta järnremorna in under den tunga stansen, som klipper ut och hälar kärnplåtar för transformatorer.

Hennes arbetsställning är ledig och hon arbetar på samma gång effektivt som graciöst. Stolen har hon skjutit så långt in som möjligt, sitter upp på stolen ordentligt och stödet i ryggen har den exakta höjden vid midjan. Stolen får därigenom sin rätta uppgift. Ryggstödet hjälper ryggraden att hålla kroppen uppe och motverkar därigenom trötthet.

— Att sitta på rätt sätt är verkligen en konst, säger professor *Gunnar Fischer*. Vi har under de sista decennierna fått bättre maskiner, modernare lokaler, mera ändamålsenliga stolar och arbetsbord men många av dem som fått de där nya sakerna glömmar bort att anpassa sig efter det nya på rätt sätt. De tänker inte på att deras egen arbetsställning behöver rationaliseras. Alldeles i onödan använder de en massa muskelkraft, tröttrar ut sig och skaffar sig sjukdomar genom att de sitter och står vid sitt arbete i ställningar, som tar dubbelt så mycket kraft i anspråk än som skulle behövas.

Det är en energiprestation att sitta

— Vi skall inte gå så djupt på detta ur yrkeshygienisk synpunkt betydelsefulla problem, utan nöja oss med konstaterandet att det innebär en energiprestation att sitta och detta i alldeles särskilt hög grad om man inte sitter rätt, fortsätter professor Fischer. Det är ofrånkomligt att olika stolar inverkar på uthålligheten och arbetsprestationen, men det allra viktigaste i detta sammanhang är att man använder sin stol riktigt. Här på LME finns det bra stolar, anpassade efter de olika arbetsmomenten, men det gäller att utnyttja dessa rätt och se till att de är riktigt inställda, särskilt vad ryggstöden beträffar. Om dessa stöder ryggen i »veka livet» gör de den bästa nyttan. Men samtidigt är det viktigt att man tänker på

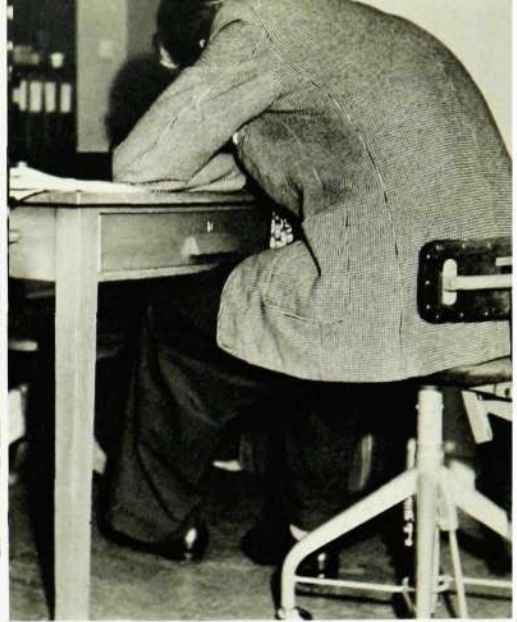

Rätt sittställning minskar tröttheten och ökar arbetslusten. (Bilden ovan)

Ni som sitter och räknar på maskin känner väl igen denna ställning? Inte nog med att den är tröttsam, den är även skadlig och kan medföra obehag i form av snedrygg m. m.

När det finns ändamålsenliga stolar gäller det att utnyttja dessa. På bilden t. v. är ryggstödet för högt uppskruvat och lämnar inte kotpelaren erforderligt stöd. På den högra bilden sitter stödet för lågt och den framåtlutande ställningen frestar oerhört på ryggmuskulaturen. Flickan på mittbilden har inte mycket nytta av sin stödstol. Det är meningen att stödet skall hjälpa ryggraden att hålla kroppen uppe hela arbetstiden och inte bara då man tillfälligt lutar sig tillbaka.

hållningen och inte intar onödiga »snedställningar». Förutom att dessa är oerhört tröttande kan de dessutom medföra en mängd andra obehagliga följder såsom snedrygg, ryggskott och ischias.

Sittandets teknik ger mycket att tänka på

— Den som sitter starkt framåtlutad frestar även hårt på ryggmuskulaturen. Sitter man länge på detta sätt skaffar man sig en både skadlig och ful kutrygg och dessutom sammanpressas flera viktiga organ såsom lungor, tarmar, magsäck m. m., varigenom andningen försväras.

— Ja, sittandets teknik ger en hel del att tänka på, påpekar professor Fischer, och jag vill i detta sammanhang passa på att nämna, att en sittande funktion dag efter dag kan medföra en viss degeneration av fot- och vadmuskulaturen. Dessa försvagas av bristande övning och motion och kroppsvikten tenderar då gärna att gå upp. När man sitter mycket måste detta kompenseras genom rörelse. Motionera därför så mycket som möjligt på fritid! Ta stärkande promenader i skog och mark, ty detta motverkar i hög grad fettbildning och bygger upp muskulaturen!

Olämpliga skodon underminerar foten

För dem som arbetar i stående ställning är det viktigt att de lär sig stå och gå riktigt. Om en fotled, knäled och höftled utsätts för onödig överbelastning kan detta ge upphov till rubbningar i kotpelaren. Man tänker sällan eller aldrig på att kroppen utför ett ganska betydande arbete även när den står stilla och därför gäller det att stå så att inte själva ståendet medför alltför stor ansträngning. En av de viktigaste faktorerna i kampen mot belastningsrubbningarna är skofrågan. Så kallade sandaler och häl- och tålösa modeller ger inte den fasthet och stadga som foten behöver. Olämpliga skodon underminerar fotens motståndskraft och frammanar missbildningar. Den idealiska skon bör omsluta foten vänligt och bestämt men inte förorsaka något tryck. Sulan bör vara tjock, gärna dubbel, klacken bred och ej för hög. Fotgymnastik är

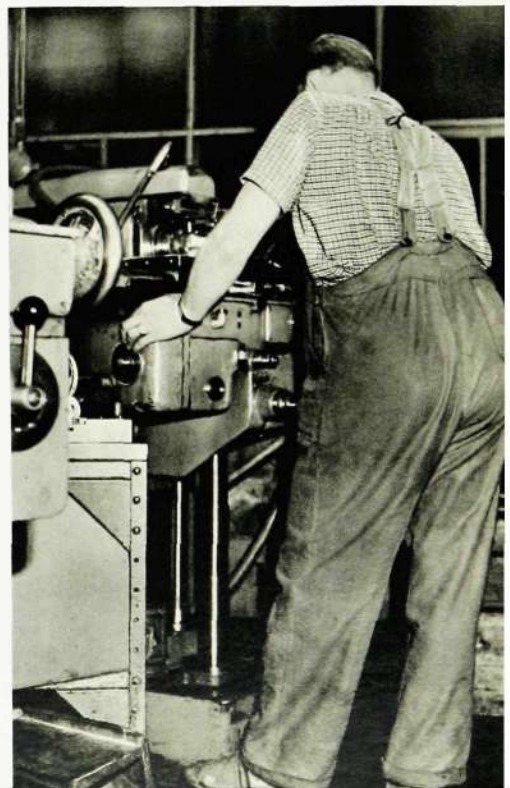
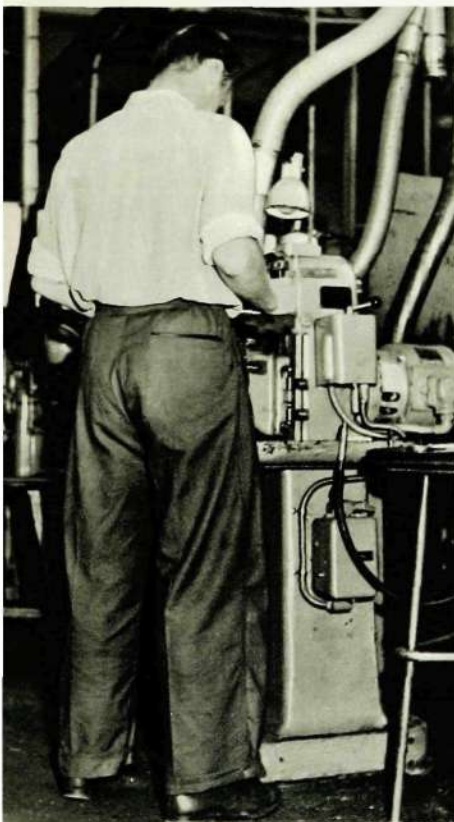
Fördelas kroppsvikten på båda benen blir det ej så tröttsamt i längden att utföra ett arbete i stående ställning.

Om fotled, knäled och höftled utsätts för överbelastning sätter detta spår efter sig i ryggkotspelaren.

mycket nyttigt mot den ensidiga belastningen foten utsätts för i arbetet. Fem minuter sådan gymnastik på kvällen kan göra underverk och rädda de mest »trötta» fötter från en massa besvär.

Håll sjukdomar på avstånd genom att sitta rätt.

— Kan nu bara detta lilla uttalande och dess bilder väcka intresset för konsten att sitta, stå och gå på ett effektivt men icke tröttande sätt, så är mitt syftemål vunnet, slutar professor Fischer och fortsätter sin verkstadsrond, som han då och då avbryter för att gå fram till en krökt rygg och be dess ägare tänka på hållningen. I början kanske det känns litet konstigt att inte sitta på det gamla invanda sättet. Men då Ni funnit den rätta »melodin» kan Ni vara övertygad om att den håller en mängd sjukdomar på avstånd.

Pjäxdans i sol- och månsken

Söndagen den 3 september utbytte FÖB den relativt fasta grunden i huvudstadens centrum mot en mera gungande på böljan blå. I likhet med föregående år företogs en båtresa till Finnhamn i Husaröleden. Med Å/F Aga anträdde färden på morgonen från Ränthästartrappan och båten var då tämligen välfylld med fiskare, svamp- och bärplockare samt andra utan mera bestämda planer. Enligt för dagen utfärdad »dagsedel» stod det var och en fritt att i Finnhamn utnyttja dagen på bästa sätt, men givetvis utlovades en hel del attraktioner i underhållande syfte. Vädret, som på morgonen icke visat sig från den bästa sidan, ändrade snart ansikte och utresan genomfördes i strålände sol. Efter pjäxdans och andra muntrationer angjordes Finnhamn vid 12-tiden på dagen och mest ivriga över landgången föreföll väl de fiskebitna att vara. I Finnhamn var fisket förbjudet på grund av just företagna inplanteringar, och man hade därför ordnat med en extra båtresa för fiskegänget ut till en samling kobbar i närheten. Om upplevelsena på kobbar har berättats vidunderliga ting, men att bedrifterna i många stycken överdrivits vittnade nog vid återkomsten de icke alltför tunga bördorna hos spinnfiskets utövare om.

Som en av huvudpunkterna på programmet stod en utmaning från FÖB:s fruk-

Gullmaren gör sig redo att lägga ut med ett 100-tal Alpha-iter ombord.

Slussen stormades av Alpha-iter

En lyckad utfärd arrangerades av Alphas fritidskommitté i Uddevalla i början av augusti då m/s Gullmaren till tonerna av Bohusländska fiskarvalsen en afton lade ut från kajen med ett 100-tal Alpha-iter ombord. Målet var för alla okänt och under färden genom den vackra Bohusländska skärgården började man litet till mans fundera över var »strandhugg» skulle göras. Efter en och en halv timmes färd, under vilken Roxys orkester hela tiden underhållit deltagarna, lade

man till vid Slussens brygga på Orust och det var säkerligen ingen som var missnöjd med valet av mål. De dukade kaffeborden vid pensionatet »stormades» omedelbart och därefter vidtog dans på brygga och båt. Efter två och en halv timme var det dags för hemfärd och då Alpha-iterna lämnade ön stod sommar-gästerna och »infödingarna» och vinkade farväl, allt under det orkesterspelade och deltagarna sjöng »Farväl, farväl... vi kommer nog snart igen».

tade damhandbollslag. Motståndarna skulle utgöras av ett »gubblag», och flickorna hade nog tänkt sig att för dagen få tillfälle spela herrar på täppan. Att gammal ändock är äldst visade emellertid »gubbarna» genom att mot matchens slutskede bringa damlaget ordentligt i gungning, och om icke »gubbarnas» för dagen lätt justerade reserver, herrar Åke Belfrage och Oskar Nilsson ryckt in som förstärkning i dammålet vet man icke hur det hela slutat. Nu blev resultatet 6—5 till de sköna. I sanningens namn må också konstateras att »gubbarna» efter matchen knappast föreföll lika spänstiga och hurtfriska som under defileringen före, då man på gentlemannamänér till damlaget överräckte en praktfull blomsterkvast.

Efter handbollsmatchen följde en fotbollsutövning med enbart manligt inslag och här bjöds på hårdare tag än under den föregående kämpaleken. Dagen efter kunde man utan större svårighet på gången avslöja vilka som deltagit i övningen.

Inger Rydberg och Lars Hyll i dansens virvlar ombord på Å/F Aga.

Då alla ystra lekar avslutats blåstes till samling vid båten, där enligt programmet »en god och närande hotch-potchsoppa jämte pilsner eller bordsvatten mot avlämnandet av kupong» serverades. Efter det färdledaren, herr Ivan Lund, förrättat prisutdelningen embarkerades åter båten. Hemfärden företogs under sång och musik och pjäxdansen kunde så småningom trådas i glansen av halvfull måne.

Som vanligt spelade den outtröttlige ingenjör Rolf Ljunggren härvid första fiol (på gitarr) och mästardragospelaren Bertil Helligren stod honom näppeligen efter, då det gällde att på löpande band servera samba, tango och »VP-polka».

Efter en dags angenäm samvaro i Stockholms vackra skärgård anlöttes åter Ränthästartrappan och i det tack, som framfördes till direktör Tore Ericsson kunde man spåra en tydlig underton av da capo.

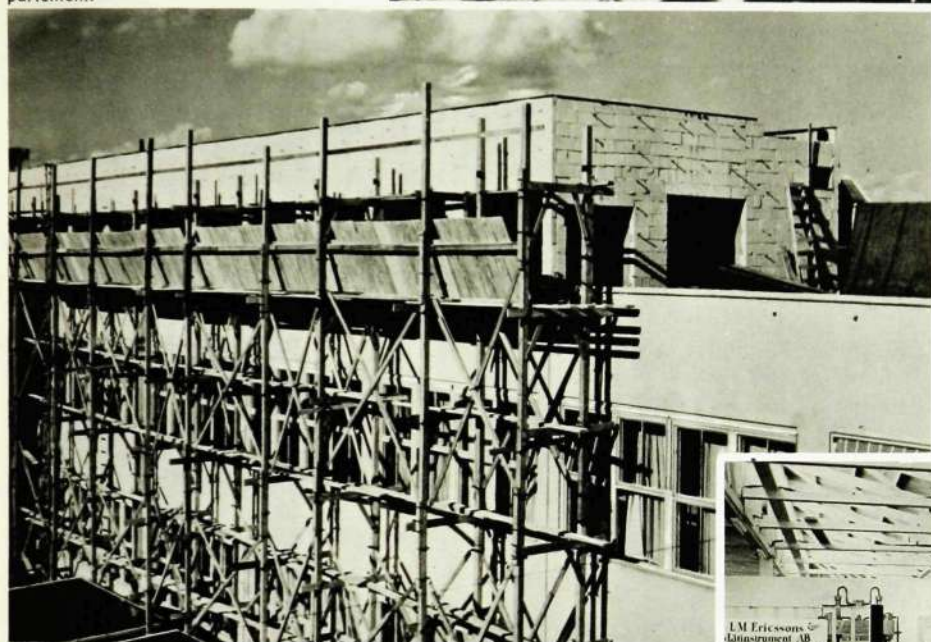
Brasilienorder till Alpha

Till AB Alpha har från Brasilien order ingått på en komplett anläggning för grammofonskivpressning, omfattande 4 st. pressar, pump, verktyg m. m.

Hemma och borta

Isamband med undertecknandet av tilläggskontraktet i Venezuela gavs en bankett i Caracas. Ingenjör Göte Fernstedt längst t. h. på bilden höll hälsningstalet. Bredvid honom kommunikationsministern överstelöjtnant Oscar Mazzei, attaché Gunnar Björk chef för Ericssons Venezuela-bolag, hälsovårdsministern Antonio Martin Araujo (f. d. kommunikationsminister), direktör Ivar Hilling samt ingenjör Oskar Suarez Flamerich, chef för regeringens telekommunikationsdepartement.

Nybygget vid Huvudfabriken, som är avsett för schemalaboratoriet, har fått de yttre konturerna klara. Bredvidståen bild är tagen från gårdssidan.

För första gången deltog LM-koncernen i S:t Eriksmässan där Huvudfabriken och de olika dotterföretagen presentera sina produkter.

Den första officiella delegation, som Indonesien sändt till Sverige sedan 70-miljonerstaten fick sin första minister i vårt land, har besökt Huvudfabriken. På bilden nedan ses fr. v. i telefonen kommandörerna M Sumardjo och Adam, legationssekreterare W Persik, ingenjör Gösta Blume och kommandörkapten R B N Djadjaningrat.

Telefonförälskelse i höga toner

Sin hopplösa förälskelse i den vita mikrofonen uttryckte operasångerskan Annie Brown i olika tonarter då en ensemble från Det Nye Norske Teater gästade Sverige och presenterade sånglustspelet »Telefonen». Det är en modern komisk opera med musik av kompositören Gian-Carlo Menotti. Huvudrollnehavaren skall vara en telefonhysterisk lyxfästmo, som under hela föreställningen sjunger sin roll i mikrofonen. Hon är nära att kasta bort ett frieri, då mikrofonen har en alltför stor plats i hennes hjärta, men till sist lägger hon på luren och föreställningen slutar med happy end. På bilden här ovan låter Annie Brown sin stämprakt ljuda ut i höga C medan hon ömt kramar om sin »förälskelse».

Ett kilo i minuten

Ett nappatag som heter duga fick vaktmästare Helge Ceder under sin semester. Bäst han satt i båten vid Äppelviksudd och försökte göra livet surt för Gälögäddorna kände han att det högg. Efter en 10 minuters lång kamp kunde han sätta häven under en redig 10-kilosgädda. Nu blev det fiskarens tur att simma, inte i det våta elementet, utan i »Lycksalighetens hav». Snabbt rodde han in till närmaste strand och där fanns en amatörfotograf till hands som kunde föreviga den lyckliga tilldragelsen.

Sekundjakt vid Ermi

Det löpande bandet och sekundjakten kan bli till glädje för alla. Den saken visades tydligt under Ermis idrottsvecka då under frukost- och lunchraster alla sprang, alla hoppade, alla stötte och alla kastade. Ja just alla, för flera av avdelningarna kunde visa upp 100-procentig anslutning och alla var lika ivriga att dra poäng till sina avdelningar vid den årliga kampen om direktör Gerdhems vandringpris.

Löpning 50 meter gick på löpande band. Det ena heatet avlöste det andra. Medan tre stod på startlinjen gjorde sig nästa beredda att sticka iväg som skjutna ur kanoner. Och vid målet avlästes klockan med spänning och intresse. Skulle det bli 1, 2 eller 3 poäng. Det var tiden som föllde utslaget.

Vid längdhoppsgropen var det också full fart. Efter en kraftig avstamp seglade Ermiterna upp i luften och då kontakten med terra firma åter uppnåddes sneglades genast mot måttplankan där poänglapparna med siffrorna 1, 2 och 3 grnade mot hopparen. I en jämn ström sattes klackarna mot avstampbrädan och med jätteskutt försökte man roffa åt sig de hägrande poängen.

På bilden demonstrerar herr Ceder med händerna hur lång den största gäddan varit som han tidigare fångat. På grund av gäddans enorma storlek har vi delat gäddan i två delar.

De flesta avdelningarna kunde visa upp 100-procentig anslutning vid Ermis sekund- och milimeterjakt.

Kerstin Wästerberg. Via, har fotografen fångat då hon med sammanbiten energisätter fart på slungbollen.

Men den verkliga kraftsamlingen ägde rum i kulringen. Försiktigt vägde man klotet i handen innan det skickades iväg åtföljt av blickarna från 100-tals åskådare. Glädjerop och besvikna suckar avlöste varandra, medan svettiga funktionärer fyllde i resultatlistor för brinnande livet. Då och då fick de huka sig för flickornas slungboll, som kom vinande genom luften som en komet.

Allteftersom kampen fortsatte steg spänningen och de röda pelarna på poängbarometern i porten.

Så kom till sist dagen då direktör Gerdhem kunde träda in i lackeringsavd. med jättepokalen i sin hand som han överlämnade till de välförtjänta segerherarna.

Där gick en svensk . . .

Under verkstadssemestern hade ingenjör Uno Johansson vid Huvudfabriken några italienare som hjälpte honom med att putsa lampor i de för övrigt tomma lokalerna. En eftermiddag då han kom in på Vt 13 frågade han en av italienarna om de sett någon smed, som skulle hålla till där.

— No, no, svarade han på klingande svensk-italienska. Men, tillade han eftertänksamt, jag såg för en stund sedan en svensk, som kilade iväg åt det där hållet.

Idrottsdag med lärlingskolan

Den första och länge efterlängtade idrottsdagen med LME:s lärlingskola ägde rum sista lördagen i augusti. Tyvärr bidrog det dåliga vädret till att det inte blev 100-procentig anslutning. De 65 »kämpar», som klockan 7.15 samlades omkring idrottsledaren vid Mälarhöjdens hållplats, ångrade det säkerligen inte, ty det dröjde inte länge förrän regnet avtog och det klarnade upp.

En orienteringstävling, som gick i form av en rodeo hade lagts upp, och det gällde för deltagarna att ge svar på olika naturkunskapsfrågor, bedöma avstånd m. m. Målet var förlagt till Sättrastugan, där mjölk och bullar väntade. Och att det inte var något fel på aptiten fick man goda bevis för när man såg med vilken fart all maten försvann från tallrikar och fat.

När det gäller en tävling finns det ju alltid en segrare och så blev det även denna gång. Tävlingen var upplagd så att för alla rätta svar utdelades tre poäng och högsta poängsiffra, som kunde uppnås var 63. Vid sammanräkningen visade det sig att det var åtta stycken, som uppnått den högsta poängsiffran och således blev det inte en utan åtta, som fick dela förstapriset. Dessa var: Gösta Borg, Mek 3, Jocke Petersson, Mek 3, Lennart Henriksson, Mek 3, Lasse Ringholm, Mek 3, Folke Levin, Mek 2, Bernt Viik, Mek 3, Eskil Karlsson, Svag 3, och Åke Kjellin, Svag 3.

H F

Det starka och de sköna

När ingenjör Erik Wiberg år 1920 kom till L M Ericsson från Stockholmstelefon förvånade han sina nya kolleger bl. a. med att utan svårighet kunna riva sönder den redan då ganska tjocka telefonkatalogen. Ryktet om hans styrka spred sig till LM:s tre skrivmaskinsdamer som var mycket nyfikna på hur en sådan yngling såg ut i verkligheten.

Ingenjör Wibergs dåvarande chef, ingenjör Karl Agrén, lovade damerna att de skulle få se »den starke mannen» livs levande.

— Jag skickar in honom med ett radergummi, var ingenjör Agréns slutreplik.

Med ett radergummi i handen begav sig ingenjör Wiberg till damernas rum, men på vägen dit mötte han nuvarande vaktmästarchefen, herr Andersson, som på den tiden var ännu mindre, men lika tjänstvillig som nu. Herr Andersson erbjöd sig att gå in med radergummit och då damerna fick höra en energisk knackning på dörren spärrade de upp ögonen för att beskåda »den starke». Då han lämnade det överenskomna tecknet trodde de knappast sina ögon och kunde inte förstå att en så liten spenslig yngling kunde besitta sådana enorma kroppskrafter.

Damerna hade väntat sig en uppvisning i sönderrivandet av telefonkataloger men då herr Andersson efter välförrättat värv kvickt var utanför dörren igen hann de i häpenheten inte med att be om detta kraftprov.

Förväxlingen klarades upp efter en tid men dessförinnan var herr Andersson för LM-damerna bolagets starke man.

Duktig flicka

En nykomling på Ekonomiavdelningen vid Huvudfabriken instruerades av äldre kamrater om vad MP innebar.

— Vem är det som ordnat med att vi har fått en sådan fördel, frågade nykomlingen.

— Det kan Du tacka SIF för, replikerade en av de äldre. SIF har åstadkommit en massa fördelar som vi alla har nytta av, påpekade en av arbetskamraterna.

— Den där Sif måtte vara en duktig flicka som har kunnat åstadkomma detta, framstammade nykomlingen imponerad.

Den gick i lås

I slutet av augusti gjorde Ermex-klubben en båtutfärd med M/F Tessin i Mälaren till Slagsta holme. Trots dåligt väder mötte personalen upp mangrant och bänkade sig vid framkomsten kring supén i det abonnerade klubbhuset. Direktör Ramstedt framförde allas tack till festkommittén och hoppades att träffarna skulle bli en tradition.

Sendrag

Vår tecknare på verkstaden påstår att det grasserat en ny sjukdom på vissa verkstadsavdelningar, som tagit sig uttryck i viss nackstyvhet. Till en början trodde

man orsaken var drag varför sundhetsövervakarna inkopplades för att utröna var man kunde finna det virus som förde smittan med sig. Av en händelse kom tecknaren på lösningen och med sitt ritstift har han nedan till höger tecknat en »talande bild».

Samla inte på onödiga papper

Livet på landet

Det finns många sätt att disponera sin semester, en del tråkiga, andra mindre tråkiga och några riktigt roliga. Det finns också några som är allt detta och i nu nämnd ordning. Skall det vara någon förändring åt något håll bör den ju ske åt rätt håll. Nå till dessa sätt hör det i alla fall att leka bonde under semestern. Och det är just vad jag gjorde, bytte ut skrivmaskin och kontor mot högaffel och ladugård och det ångrar jag sannerligen inte, skriver signaturen *Ell* som har sin dagliga gärning förlagd till Rifa.

Bättre bonddrängar haver väl skådat, men jag fick en fin lektion i modernäringen och mödorna blev både roliga och nyttiga.

Första dagen vill jag naturligtvis helst glömma, ty då protesterade alla känselnervver högljutt och kännbart mot att en ovan skrivbordskropp tvingades att lassa miljoner ton hö. Men då »Husbonn» bara flinade som om han suttit på bygdegården och sett en Edvard Persson-film åt mina tafatta lastningsförsök blev jag först arg, men då detta bara framkallade ännu mera skratt, beslöt jag mig för att tåligt bära mitt lidande.

Och därmed var jag förlorad.

Ty nästa dag var träningsvärken borta i sänghalmen. Höbärgningen blev nu Livets Mening och potatisplockning Dess Innehåll. Rivierans palmer, Paris och förveckligande liv på en badort utövar inte längre någon lockelse för mig, slutade *Ell* sitt semesterbrevkort, som han även prytt med en del bilder, som utvisar lantlivets behag för både folk och få.

Det är nog en ganska vanlig företeelse att ju större utrymmen man har, ju mera onödiga ting samlar man på sig. Bor man i en lägenhet med tre garderober så äro dessa snart fyllda. Flyttar man till en större våning med fem garderober så dröjer det inte länge förrän också de bli fullbelagda. Och tänk på alla vindskontor med deras anhopningar av allsköns bråte. Människan är av naturen lat. Det är bekvämare att stoppa undan en sak än att tvingas fatta beslut om den verkligen behöver sparas eller om den genast kan kastas. I allmänhet är det väl så, att man först då en flyttning står för dörren, kommer sig för att utsortera och kasta bort allt onödigt skräp, som samlats under årens lopp.

På samma sätt är det på kontoren. Det synes föreligga ett konstant behov av nya samlingspärmar och nya bokhyllor, avsedda att fyllas med papper av allehanda slag. Skall nu denna ständigt pågående ansvällning av arkiven verkligen vara nödvändig? Jag vågar svara nej och vill påstå att vi genom att inte skapa papper i onödan och genom en rationell utgallring snarare skulle få både pärmar och hyllor i överskott.

Man hör ibland folk uttala sig kritiskt om de myckna blanketterna och den stora pappersfloden. Visst finns det mycket blanketter och visst är pappersfloden stor, men man får inte glömma att blanketterna är vårt viktigaste kontorstekniska hjälpmedel, att varje blankett som kan underlätta arbetet har sitt berättigande, och att resultatet av kontorsarbetet utgöres av den med blanketter som underlag bildade pappersfloden, vars storlek här nedan skall diskuteras.

Man kan bildligt talat indela pappersfloden i en huvudflod och flera bifloder. Huvudfloden bildas då av de papper, som enligt fastställd arbetsordning krävas för fullföljande av de uppdrag, som företaget åtagit sig, och flodens volym bestämes av antalet uppdrag. Bifloderna utgöras av de mer eller mindre privata extra kopior, man skaffar sig vid sidan av den fastställda ordningen.

Det är nog för närvarande inte så mycket att göra åt den officiella arbetsordningen, som bestämmer papperens antal inom huvudfloden, men kan någon komma med förslag till förenkling medförande en nedskärning av antalet nödvändiga kopior, så äro vi naturligtvis synnerligen tacksamma. Däremot skulle jag här vilja tala något om de där extra papperen eller bifloderna, ty det är i första rummet

inom detta område, som man borde kunna spara.

Orsakerna till de stora pappersanhopningarna kunna i många fall vara av rent psykologisk natur. Jag vill nämna några exempel ur min egen erfarenhet.

Önskan att kontrollera och övervaka tar sig ibland sådana uttryck som att man hellre än att lämna kundbeställningarna — även om de äro avfattade på fullt klart språk — direkt till orderkontoret, tar avskrifter i flera exemplar och behåller originalen. Ett icke ringa antal av de ofta upp till 6 å 8 »extra» kopiorna, som dras av expeditions- och ändringsorder, torde inte ha någon annan uppgift än att tala om för vederbörande att det hänt något, varefter dessa kopior hamna i pärmar.

Önskan att kunna besvara alla slag av frågor har förorsakat och förorsakar nog alltjämt dubblingar av funktioner och anhopning av papper. Ritningscentralen sparade tidigare kopior av alla korrigeringsmeddelanden för att kunna besvara förfrågningar från verkstaden om ändrade ritningar. Innehållet i ca 5 hyllmeter pärmar kunde kastas, när denna dubblade funktion slopades. Det är nämligen ritkontorets registrering, som har originalen och som skall ge upplysningar i hithörande frågor. Orsaken till de många »privata» arkiven av ritningskopior, specifikationer o. d. kan nog också hänföras till denna önskan att kunna behärska och besvara alla olika slag av frågor.

Den s. k. syndabocksmentaliteten förorsakar många gånger onödiga pappersanhopningar. Man spar koncept och med noteringar försedda kopior för att, om fel skulle uppstå i den fortsatta rutinen, kunna bevisa att man inte själv är orsak till felet eller för att kunna spåra upp syndabocken.

Man vill inte gärna acceptera systemet med cirkulationskopior utan skaffar sig hellre egna kopior, som efter genomläsningen inte får någon annan funktion än att fylla pärmarna.

Naturligtvis finns det många andra orsaker till att det skapas och sparas på mer eller mindre onödiga papper men det torde räcka med de här anförda exemplen.

Hur skall man nu ställa sig till uppmaningen »Skapa inte och samla inte på onödiga papper». Det är naturligtvis svårt att uppställa några generella regler, men vissa riktlinjer borde man dock kunna följa, såsom t. ex.

1. Ta inte avskrifter av klara kundbeställningar utan sänd dem direkt till orderkontoret. Ni kan ju få kopia av expeditionsordern om så erfordras för Ert arbete.
2. Tillämpa i större utsträckning systemet med cirkulationskopior, när det gäller ren information.
3. Samla inte på papper för att kunna besvara olika slag av frågor. Hänvisa i stället den som frågar till det tjänsteställe som har primärunderlagen.
4. Spar inte på koncept och kopior som bevis på att Ni själv inte gjort något fel.
5. Undvik privata arkiv av referenspärmar, ritningskopior, specifikationer o. d. utan ordna i stället med gemensamma kopior för större eller mindre arbetsgrupper.
6. Avgör omedelbart när Ni får ett papper om det skall arkiveras eller inte och handla därefter. Det kanske inte alltid är så lätt att bestämma sig, men några regler skulle man dock kunna följa, t. ex.

a) Arkivera inte handlingar av tillfällig natur. När man fortfarande i pärmar kan hitta meddelanden från 1940-talets början där det exempelvis talas om att arbetet den och den dagen slutar kl. 15, så är detta naturligtvis fel. Ett meddelande av denna natur och liknande bör naturligtvis *aldrig insättas i arkivpärm* utan kastas omedelbart det gjort sin tjänst.

Följeskrivelser, interna eller utifrån kommande, som bara omtala »Härmed översändes dokument så och så» kunna som regel omedelbart kastas. Endast i de fall en följeskrivelse innehåller kompletterande upplysningar till huvudskrivelsen finns det anledning att spara densamma.

b) Det förekommer naturligtvis handlingar som böra sparas under en viss kortare tid. Belasta inte Edra arkivpärmar med sådana papper utan sätt dem i en särskild pärm, vars innehåll Ni tid efter annan bör gallra.

c) Beträffande vad som skall arkiveras vill jag här endast tala om interna instruktioner, föreskrifter, förteckningar och andra grundläggande underlag av bestående natur, som gälla företagets verksamhet. *Sådana arkiv böra lämpligen ordnas på sak efter LME-registret* varigenom man uppnår en systematisk ordning som gör det lätt att få tag i önskad handling. Det skadar inte att i detta sammanhang framhålla följande:

När en instruktion eller föreskrift blir reviderad eller ersatt och Ni erhåller nytt exemplar *skall den*

Första examen vid Ermis lärlingsskola

Ermis lärlingsskola har haft sin första examen. Femton pojkar ur den första treåriga kursen klarade med glans sina examensprov, som åhördes av representanter från arbetsmarknadskommissionen, fabriksledningen och Stockholms stads Yrkesskola. Ingenjör Rune Staf ledde förhøret och på rekordtid bestämde eleverna specifik vikt på kroppar och vätskor och beräknade axelavstånd mellan kugghjul då modul och kuggantal är kända.

motsvarande äldre handlingen omedelbart avlägsnas ur pärmen och makuleras.

Till slut kan det vara av intresse att omtala hur man i samband med införandet på verkstaden av arkivering, grundad på LME-registret sanerat avdelningskontorens pärmar. Samtliga pärmar ha genomgått, varvid alla skrivelser av tillfällig natur jämte gamla ej aktuella upplagor av instruktioner och föreskrifter utgallrades och makulerades. De aktuella dokumenten ha därefter klassificerats och ordnats efter LME-registret. I de flesta fallen har antalet pärmar härvid kunnat reduceras från 4 å 5 till en enda. Jag tror att en genomgång av kontorsavdelningarnas pärmar skulle ge ett liknande resultat.

Gösta Grönvall

Därefter samlades de inbjudna jämte alla de yngre eleverna i matsalen, varefter en av skolans initiativtagare, ingenjör Albert Nerlén höll ett anförande om lärlingsverksamhetens utveckling vid Ermi. Han erinrade om att det var på sommaren 1947, som ett lärlingshem inköptes varefter man genom en ungdomsförmedling i en norrlandsstad fick kontakt med en grupp intresserade pojkar. Med 16 ynglingar startades lärlingsskolan och av dessa var det vid examen 15 kvar som går ut som utlärd yrkesarbetare.

Rektor Martin Lindström vid Stockholms stads yrkesskola riktade en välgångsönskan till pojkarna, varefter direktör Gösta Gerdhem delade ut betyg och diplom.

Till två av lärarna — ingenjörerna Thorsten Trulsson och Hampus Mörner — som med utgången av denna termin lämnar sin lärarverksamhet överräcktes en minnesgåva.

Den officiella delen av examen var därmed avslutad men man fortsatte samvaron vid ett dukat kaffebord där lärlingsklassens primus, Sixten Magnusson, i ett kort och kärnfullt tal framförde sitt och kamraternas tack till lärare och företaget.

Följande elever avlade examen:

Ola Ström, Rune Nyland, Sten Ahnberg, Börje Sporröng, Stig Pern, Stig Johansson, Stig Stålhandske, Karl-Ivar Vågström, Ivar Nilsson, Sixten Magnusson, Karl-Lennart Wallin, Edmund Ljungh, Karl-Erik Wahlin, Henry Wedin, Rune Berglin.

De avgående eleverna visar ingenjör Albert Nerlén sina nyförvärvade diplom, medan direktör Gösta Gerdhem och rektor Martin Lindström ser på.

Nu är det tid för promenader

Sommaren är slut och det återstår endast att drömma om de härliga dagarna med bad på solstekta klippor, cykelturer och promenader i fager natur. Men det är inte meningen att friluftslivet därmed skall vara slut för året. Alla årstider har sin speciella tjusning, och fråga är om inte hösten har den allra största då skog och mark möter en med en sprakande färgprakt. Och för dem som tycker om att ströva omkring i naturen är just hösten den rätta tiden då luften är klarare och högre än under någon annan tid under året.

Spänsten och det allmänna välbefinnandet, som har upparbetats under sommaren, skall ju även hållas vid liv under hösten och vintern. Den tid då idrottsfolket liksom björnen gick i ide för att vänta på våren är nu förbi. De som fått upp ögonen härför deltagar redan i de stora »folkvandringarna» i skogarna och kommer hem med välfyllda svampkorvar och rosor på kinderna. Men många fler skulle behöva ut och röra på sig. Gör ett försök! Börja med en liten söndagspromenad på försök och jag är överty-

gad om att det blir Er melodi under återstående delen av Ert liv.

Mål för promenaderna saknas inte. Skid- och friluftsförbundets gårdar står alltid öppna för Er och de olika idrottsklubbarnas friluftsanläggningar mottar Er med öppna armar.

För dem som bor i Stockholm och som önskar en »lätt» söndagspromenad har jag ett bra förslag. Åk spårvagn, linje 8 från Slussen till Skarpnäcks hållplats. Därifrån är det ca 3 km promenad till Hammarbystugan där det finns servering året runt och även tillgång till bastu och bad. Det går även bra att komma till denna stuga per buss och då åker man från Borgmästaregatan med Älta-linjen. L M Eriessons idrottsklubb kommer även i likhet med föregående år att anordna vandringar och utflykter med pjäxdans och dylikt. Till dem hälsar vi alla välkomna. (Se vidare meddelande på anslagstavlor.)

Men glöm inte skogspromenaderna på söndagarna! *Väl mött i skogen!*

Idrottsledaren

Klubbmästerskap i 5-kamp

På regntunga banor avgjordes på Stadshagen LM:s klubbmästerskap i 5-kamp. Landslagsrepresentanten Stephan Kullberg stod i särklass och kunde i »promenadtakt» hemföra en överlägsen seger. Resultat: 1) S Kullberg, Cn, 2 444 p., 2) L Lööf, Vt 05, 2 209 p., 3) L Axelsson, Vts, 1 833 p., 4) S Forsberg, Vt 36, 1 744 p.

Klubbmästerskapen i fri idrott

Klubbmästerskapen har i år samlat stort deltagareantal och flera goda resultat nåddes. Bland de bättre kan framhållas Urban Dahlqvist, Vt 18, som noterade 12,2 på 100 m, 52,8 på 400 m och 4,41,2 på 1 500 m. Bland oldboys var K E Ekman bäst med segrar på 100 meter med 12,2, i kulstötning med 11,09 m. Dessutom belade han andra plats i längdhopp med 5,13 m. Trots sina 51 år på nacken dominerade Eskil Gustavsson, Vt 11, de äldre »gubbarnas» uppgörelser. Han utgick som segrare i fyra grenar, nämligen 100 m, kula, längdhopp och höjdhopp.

LME tog sitt första stafettmästerskap genom att i årets korpmästerskap ta hem segern på 1 000 meter. För övrigt blev framgångarna spridda, men goda. K E Ekman, Cp, vann 100 m för oldboys och A Roes, Vt 11, hemförde spjutkastningen i klass 3.

Tennis vid Kabelverket

Årets klubbmästerskap i tennis avslutades i augusti. Tolv deltagare startade mot fjolårets sex. Tyvärr har det kvinnliga inslaget lyst med sin frånvaro hittills! Men med det snabbt stegrade intresse som visats denna sport av den manliga delen får man hoppas att damerna kommer till nästa år. Stig Bergman hemförde överlägset klubbmästerskapet i singel, där Nils Rudstam placerade sig som klar tvåa. I dubbel segrade paret Bergman/Järvemo.

Resultat: Singel: 1) S Bergman, 2) N Rudstam, 3) S Järvemo. Dubbel: 1) Bergman/Järvemo, 2) Hellström/Mattsson, 3) Rudstam/Sehlstedt.

Opp och hoppa

Gymnastiken i Brännkyrka brandstation har satt igång för fullt. Damerna disponerar fredagarna mellan kl. 18—19 och herrarna samma tid på måndagarna.

Årets andra Bosö-träff

Ett 30-tal damer och herrar kom till LME IK:s andra Bosöträff för året. Vädret var tyvärr ej lika gunstigt som det brukar vara, och fader Pluvius grät med jämna mellanrum. Men stämningen var god, mycket tack vare FÖB:s »Roffe» Ljunggren, som med sin torra humor och

glada toner fick alla att trivas. Programmet bestod huvudsakligen av idrottsliga utövningar, och det korades »mästare» av idel ädel LM-standard. På nedanstående bild ses deltagarna samlade på Bosön strax efter ankomsten.

Idrottsnytt från Alpha

Den 26 augusti kom Wedaverken till Alpha för att visa sundbybergarna hur södertäljeborna spelar fotboll, handboll och tennis. I bagaget hade de med sig ett utsökt vackert vandringspris, som man skulle tävla om för första gången. Det blev en hård strid. Fotbollen vann Alpha med 4—3 efter en mycket jämn och god match. Men vårt nya handbolls-lag, mest unga, orutinerade flickor, fick finna sig i nederlag med 7—2, sedan de i halvtid legat under med endast 2—1. Det blev alltså tennisen, som avgjorde vandringsprisets öde. Där lämnade våra spelare ingen pardon och vann de 11 matcherna med 7—4. Efter tävlingarna samlades deltagarna i Koppärtälten, där vandringspriset överlämnades till Alpha för ett år framåt.

Det är hausse i simning på Alpha just nu. Sven Åkesson och Urban Thorild lockar folk i det våta elementet så fort de hinner, och den 15 augusti hade de fått ihop 40 st., som försökte bada 25 m så fort som möjligt. Verkstaden och kontoret möttes då i en 20-mannasimning, där varje lag hade att avverka 10 frisim- och 10 bröstsimsträckor. Det blev en oviss kamp, som verkstaden till slut vann på 6.38.2. Kontorets slutman kom inforsande 4.3 sekunder senare.

Även i år har arrangerats en korpidrottsfest i Sundbyberg med Alpha och Sieverts som huvudarrangörer. Huvudnumret var fotbollsmatch mellan stadsfullmäktige i Sundbyberg och ett damlag. Slutresultatet blev 7—7, sedan domaren, John Botvid, gjort ett mål åt flickorna och de själva i matchens sista minuter spelat in två mål efter perfekt handbollsspel, som »Botte» blundade för. Ca 1 000 personer såg på och hjälpte till att ordna ett litet överskott, som överlämnats till ungdomsrådet i Sundbyberg.

Enhå

Klubbmatch LME—SLT

Esselte har besegrat L M Ericsson i en klubbmatch i fri idrott med siffrorna 90—79. Bland de bästa resultaten kan nämnas 46,50 meter i diskus och 65 meter i spjut. Båda dessa noteringar gjordes av representanter från Esselte. För diskusresultatet svarade svenske mästaren A Friberg, medan H Mooks fick en fullträff i spjutkastningen. Klubbmatchen kommer att bli årligen återkommande, och LM:s idrottsmän hoppas på revansch till nästa år.

Spänstig idrottsflicka

I förra KONTAKTEN refererades koncernmästerskapen i fri idrott för damer och där framhölls en ung LME-flicka som den bästa deltagaren. Visst var hon bra, men bästa prestationen gjorde dock Märta Karlsson, KV. Hon hade samma placeringar som LME-tösen men är i 35-årsåldern. Hur många damer i vårt land springer då 80 m på 11,7?

Ända sedan vi startade med koncernmästerskapen i fri idrott 1941 har Märta Ek-lund, som hon då hette, legat i toppen och hon har tagit sammanlagt 15 koncernmästerskap. Och det var hårdare konkurrens förr. I fråga om antal mästerskapstecken överträffas hon endast av Uno Jehler. Under åren 1941 till 1947 blev Märta dubbelsegrarinnorna varje år på 80 m och längdhopp med följande fantastiskt jämna och goda serier:

DKB segrade i nattorientering

Koncernmästerskapen i nattorientering gick i år med Rifa IF som arrangör. Banläggarna G Ewald och B Wikström hade djärvt nog lagt en bana på 7 km med 6 kontroller i södra Spånga med start och mål vid Kanaan. På denna bana ställde 37 tävlande i klass I och 8 st. i yngre oldboys upp till start. 4 man i äldre oldboys gav sig iväg på en avkortad bana med 4 kontroller.

Ute på kontrollerna var det idel Rifa-iter och vid starten sägs bl. a. fru B Bergman, som fyrade av starttraketerna. Vid målet kunde tävlingsledningen med hjälp av fröken K Hedman notera en spännande slutstrid mellan de tre tätmännen i klass I, som vanns av Åke Carlsson, DKB.

Det allmänna omdömet var att banläggarna gjort ett gott arbete och arrangemanget med bastu och målarbad vid målet uppskattades livligt.

Resultat:

Klass I: 1) Å Carlsson, DKB, 1.02.30 (Koncernmästare), 2) J Larsson, DKB, 1.04.35, 3) S O Larsson, SRA, 1.04.42.

Klass II: (Y. oldboys) 1) E Rådestrom, LME, 1.34.30 (Koncernmästare), 2) A Lundberg, SKV, 1.36.12, 3) C Näsholm, LME, 1.39.55.

Klass III: (Ä. oldboys) 1) T Eriesson, LME, 1.27.35 (Koncernmästare), 2) E Erlandsson, SKV, 1.47.45, 3) G Engqvist, LME, 1.52.50.

Löpning 80 m: 1941 11,2; 1942 11,1; 1943 11,1; 1944 11,2; 1945 11,2; 1946 11,3; 1947 11,3.

Längdhopp: 1941 4,62; 1942 4,69; 1943 4,66; 1944 4,64; 1945 4,65; 1946 4,53; 1947 4,30.

Enhå

LM:s hand- bolls-flickor

har i år haft en god sång. Från vänster i nedre raden: Ulla Najström, Gk, Margit Löf, Vpd och Birgit Vesterberg, Vpd. Stående: Karin Lorentz, Vt 38, Gurli Holmdahl, Vpd, Ellen Leider, Vt 22, Ingrid Ericsson, Vt 22, Asta Svelander, Eba, Mairon Lundberg, Trs och Irene Gustavsson, Ga.

Trivseldebatten

I de två sista numren av KONTAKTEN har ventilerats om osämja på arbetsplatsen och varför vi inte trivs? Och frågan är om inte den siste skribenten, herr Ivre, med sitt inlägg i stället för att komma till rätta med problemen skapar både osämja och vantrivsel.

Sedan över 20 år tillbaka är jag anställd vid Huvudfabriken och där har jag trivts utmärkt väl. Det är ju klart att det till syvende og sist alltid beror på individen om han trivs eller inte och jag vill i detta sammanhang erinra om en liten episod, som osökt rinner mig i minnet. Det var en LM-flicka som hade ett mycket trevligt arbete som hon trivdes med, men av någon anledning blev hon tvungen att byta med en kamrat och fick då hålla på med en mer enerverande sysselsättning. Efter en tid frågade jag henne hur hon hade det, och jag möttes då av det allra soligaste leende och med en käck stämma förklarade hon att visst var det andra arbetet roligare men det är ju klart att man försöker göra det allra bästa möjliga av den här situationen. Men hur många är det som tänker så i våra dagar. Minsta lilla rubbning i de uppdragna cirkelarna ger anledning till missnöje och säkert som amen i kyrkan dröjer det inte länge förrän ordet »miss-trivsel» rinner i en aldrig sinande ström över den »missnöjdes» läppar.

Revyskådespelerskan Käthe Rolfsen firade för många år sedan triumfer i en sketch som kallades »Jag trivs på kontor, jag» och med en lätt travestering på detta skulle jag vilja säga att »Jag trivs på LM, jag». Under de år jag gått här har jag funderat på ett litet trivselrecept. Sakerligen är det inte någon universalmedicin, men den skulle nog göra nytta på många håll om de kanske beska pillren doseras i små portioner och sväljes hela. Som första punkt skulle jag vilja säga: *Gör alltid Ert bästa, eller försök att göra Ert bästa.* Därigenom känner Ni tillfredsställelse med Ert arbete och eliminerar många av trivseldebattens hörnstenar. Det är ju klart att det många gånger kan vara tråkigt att utföra vissa arbeten, men tänk då på flickan som försökte göra det bästa av situationen.

Täpla med sig själv är en sporre, som inte bara gör arbetet roligare utan även intressantare. Oräkneliga gånger har jag tagit tid på mig själv och sett hur mycket jag har hunnit utföra under en viss timme och sedan har jag försökt att pres-

sa mitt personliga rekord mer och mer. Kamratskapet på en avdelning betyder naturligtvis oerhört mycket för trivseln. Om alla går omkring med likbjudarminer och bannlyser glada ansikten finns det ju inte några möjligheter att få en bra stämning. Kom därför ihåg att *inte spara på de vänliga orden, de glada leendena* och att en humoristisk vändning kan muntra upp stämningen.

Det händer ju alltsom oftast att kamraterna angriper någon person, och särskilt är det då våra överordnade som blivit föremål för debatt. Hur många gånger blir de inte kallade orättvisa och alldeles oförskyllt får de bära hundhuvudet för att de skapar vantrivsel. Försöker Ni se en sak från två sidor kommer Ni säkert att finna att det inte alltid är så lätt att vara chef. Allting kan ses på olika sätt, och det är inte alltid säkert, att det sättet som Ni ser det på är det absolut rätta. Beviset härför är ju att det ganska ofta händer att Ni en tid efteråt både inför Er själv och Edra kamrater måste erkänna att Ni hade fel.

Det är på de enskilda individerna det beror om det blir trivsel eller inte. Om Ni ser på livet med gott humör, så kommer inte bara Ni själv att trivas utan även Edra kamrater kommer att trivas.

Hon som trivs

Billigare inköp genom LM

När man är nyanställd tjänsteman på Huvudfabriken, så kan man — om man har tur — få höra talas om att någon har köpt något med rabatt genom LM:s medverkan.

Man frågar därför närmast stående eller sittande; var och hur och när? Svar: Nja, njä och ja så. »Affären» vid intressehallen hittar man dock till slut och häpnar storigen vid anblicken av den rikhaltiga sorteringen. Man kan räkna ända upp till fyra sorters varor och troligen finns det väl någon som har användning för just dem. Men varför finns det inte vita och grå rockar och overaller, som de flesta har användning för i arbetet, många andra nyttiga artiklar att förtiga. Är det för resten någon LM-are som vet vad och var man får köpa med LM:s rabatt? Under tecknad har inte träffat någon.

Därför, den det vederbör:

Skriv en orienterande artikel i KONTAKTEN eller dela ut flygblad i stil med förslagskommittén.

G K

*

I broschyren »Var? Hur?», som tilldelas varje tjänsteman som börjar vid Huvudfabriken står på sid. 21 att genom Intressekontorets inköpstjänst kan i vissa fall inköp göras med rabatt och att intressekontoret lämnar anvisning och utställer rekvisitioner när så erfordras. Beträffande förhållandet att det endast är ett fåtal varor som försäljes i affären vid

Pristävlan

Kameran ljuger aldrig brukar fotokons-tens mästare komma stickande med då de med stolthet visar upp sina ibland ganska otroliga alster tagna ur de mest fantastiska vinklar. Men häromdagen kom vår »Hovfotograf» med ett illmarigt leende och förvånade oss med frågan om vi kunde upptäcka ett fel på en bild som han höll i nypan. Naturligtvis upptäckte vi genast vad det var för fel men vi låter frågan gå vidare till läsekreten. Svar märkta »Fel bild» skall vara KONTAKTEN:s redaktion tillhanda före den 1 november. Först öppnade rätta lösning belönas med tio kronor.

Prisvinnare

Förslag till underskrift för denna bild har strömmat in i mängd. Efter moget övervägande har redaktionskommittén beslutat att tilldela ing. Nils Sundevall, Dfo, pris-tian för följande text:

— *Varför svarar Du inte??*

— *Nej, de ä väl nån som kommit fel!*

En hel del både fyndiga och roliga svar fanns det att välja på och som god tvåa sattes texten: *Jäklar också, det har kommit med en trådlös telefon!* Många luftade sina hustru- och svärmorskomplex och hade kläckt förslag såsom: »Xantippa i telefon», »Jag har ju förbjudit kärigen att ringa» och »Svärmor har en fantastisk förmåga att leta rätt på mig». Men innan vi sätter punkt för uppräknandet vill vi dock rädda undan glömskan en text som sänts in av signaturen »Telefonhatare»: *Privata samtal med personalen undanbedes.*

intressehallen beror detta på att det för närvarande endast finns några förnödenheter som kan erbjudas LM-arna med så pass stor rabatt att köp där kan vara lönande.

PiC

FRÅN FÖRETAGSNÄMNDERNA

AB Ermex, Solna.

Ordinarie sammanträde den 8 september 1950.

Låsverkstaden skall flyttas till ljustare och ändamålsenligare lokaler vid Industrivägen 15, varom hr Ramstedt informerade ledamöterna. Samtidigt diskuterades en sammanslagning av de olika avdelningarnas raster.

Två förslag hade behandlats av förslagskommittén sedan föregående sammanträde. Ersättning utbetalas med sammanlagt 60 kr.

Försäljningsbolaget.

Ordinarie sammanträde den 20 september 1950.

Trivseln i arbetet har varit föremål för livlig diskussion under senare år. Vid detta sammanträde redogjordes preliminärt för svaren på de frågeformulär som utsänts till montörer och underhållspersonal. Frågorna i dessa formulär gällde personalens inställning till arbetet och eventuella svårigheter beträffande verktyg, material etc. En överblick över svaren visar, att de allra flesta trivdes med sina nuvarande arbeten. På frågor betr. hur transporter av materiel etc. fungerar har några väsentliga klagomål inte framförts. Kvaliteten på verktygen har ansetts vara relativt god. Rätt många har dock sagt att det ibland är svårt att få tag i de verktyg de behöver.

Ungefär hälften av den personal som svarat har ansett att de behöver ytterligare utbildning. Särskilt är det schemaläsning, som man vill utbildas i. Inom parentes kan emellertid nämnas att en och annan av de »svarande» ansett sig överkvalificerad för sitt nuvarande arbete.

När undersökningen hunnit bearbetas grundligare kommer en fylligare redogörelse att lämnas.

En översikt över det ekonomiska läget lämnades i anslutning till arbetsgivareföreningens julrapport. Särskilt påpekades de inflationstendenser som uppstått både i USA och Västeuropa med anledning av Koreakrigets utbrott och de motåtgärder som vidtagits.

Förslagsverksamheten har inte varit särskilt livlig. Sedan föregående sammanträde hade bara ett förslag inlämnats vilket är under utredning.

Huvudfabriken.

Ordinarie sammanträde den 22 september 1950.

Hur skall informationen till de anställda kunna förbättras?

Hr A. Eriksson inledde diskussionen och framhöll bl. a., att företagsledningen nog kunde lämna utförligare upplysningar till personalen om vad som har hänt och om vad som skall hända. Meddelanden om förändringar kommer väl sent vid många tillfällen. Om upplysningar lämnas tidigt, kan man hindra, att en ryktesflora sprider sig. Syftet med en utvidgad information, när det gäller företagsnämndsledamöterna, är inte bara att tillfredsställa en i viss mån berättigad nyfikenhet, sade hr Eriksson, utan också att ge ledamöterna möjlighet att uppfylla de krav på upplysningar, som ställes av deras uppdragsgivare.

Många frågor, som för företagsledningen verkar bagatellartade och därför inte ger anledning till meddelanden, kan emellertid ofta vara av mycket stort intresse för personalen, sade hr Lantz.

Det finns hos företagsledningen ingen medveten strävan att hemlighålla personförändringar etc., framhöll ordföranden, hr Lindberg. I regel brukar sådana förändringar meddelas på anslagstavlor. Det skall övervägas, om anslag i fortsättningen skall sättas upp på flera tavlor än hittills. Genom notiser i Kontak-

ten om intressanta tilldragelser inom företaget och dess verksamhetsområde har vi försökt att låta personalen få del av vad som händer. Det är ofta mycket svårt att avgöra, vad som vid ett visst tillfälle kan sägas och när det kan sägas, framhöll hr Thorelli. Innan ett beslut fattats i en fråga, vill man i regel inte offentliggöra något.

I samband med denna diskussion meddelade hr Thorelli, att överingenjör Westling, HF/TC, utsetts till direktör Olssons efterträdare som chef för Sieverts Kabelverk. Han inträder som vice verkställande direktör den 1 januari 1951 och som verkställande direktör den 1 juli 1951, då den nuvarande chefen avgår med pension. Ingenjör Stålemark blir från den 1 januari 1951 chef för transmissionsavdelningen vid HF. Hr Thorelli meddelade också, att Signalbolaget skall flytta från sina nuvarande lokaler i Huvudfabriken till den fastighet i Gröndal, där Tele-signalfabriken är belägen. Anledningen är, att antalet tjänstemän under senare år ökat vid anläggningen i Midsommarkransen. Det beror på att tekniken blivit mer komplicerad, att Huvudfabriken fått karaktären av teknisk central för koncernen m. m.

Vi förstår, att det i vissa fall är svårt för företagsledningen att lämna upplysningar till personalen om sina planer, sade hr Å Andersson. När upplysningar kan lämnas vore det dock bra, om dessa komme tidigare än vad nu är fallet.

Hr Thorelli redogjorde för den aktuella ordersituationen för verkstaden och nämnde bl. a., att bolaget för närvarande har lika stort orderbestånd som i januari 1950, vilket innebär, att orderbeståndet är det största i bolagets historia. Vissa förskjutningar har emellertid skett. Orderbeståndet av telefonapparater, automatiska växlar och nätmateriel har sålunda minskats, under det att en ökning i stället skett beträffande telefonstationer och transmissionsmateriel. Trots det stora orderbeståndet har vissa verkstadsavdelningar mindre arbete än önskvärt. Detta beror bl. a. på att förråden av halvfabrikat hållits nere. Anledningen till detta har varit en strävan att öka bolagets likvida medel för att därigenom skapa ökade möjligheter till kreditförsäljningar. En annan orsak till bristen

på order på verkstadsavdelningarna är, att de tekniska avdelningarna inte hinner med att utarbeta specifikationer i tillräckligt snabb takt. Man kan emellertid förutse bättre arbetstillgång på verkstaden bl. a. till följd av att förråden av detaljer nu nått sitt bottenläge och att svårigheterna att få fram specifikationer minskas på de tekniska avdelningarna.

Hr Fast nämnde, att det på en del avdelningar, t. ex. 12, 13 och 19, är många maskiner som står stilla. Därför vore det lämpligt att ha tillgång till reservarbeten och att underhåll av maskiner och verktyg företages nu. Det är mycket svårt, ansåg hr Thorelli, att åstadkomma reservarbeten per verkstadsavdelning. Flera åtgärder har vidtagits för att motverka nedgången i sysselsättningen. Hr Tiberg framhöll, att maskin- och verktygsunderhållet inte eftersättes för närvarande. Vidare har svarvorder tagits för utomstående firmor för att få bättre sysselsättning vid svarvarna. Hr Thorelli nämnde, att produktionens sammansättning vid Huvudfabriken ändrats på grund av överflyttning av vissa tillverknings- till dotterbolag. Den nuvarande maskinparken är kanske något för stor i förhållande till sammansättnings- och förbindningsavdelningarna.

Den betydande orderstocken ställer fortfarande stora krav på arbete från verkstaden, framhöll ordföranden sammanfattningsvis. På grund av förskjutningarna i tillverkningen har sysselsättningen på vissa avdelningar blivit mindre god. Det vore därför önskvärt, om man kunde förmå personalen att byta avdelning villigare än hittills. Hr Ringberger replikerade här, att villigheten att byta avdelning är direkt beroende av möjligheterna att erhålla samma förtjänst på det nya arbetet som på det gamla.

Den europeiska betalningsunionen.

Hr Ohlin lämnade en redogörelse och nämnde inledningsvis, att det ekonomiska livet i de flesta europeiska länder icke fungerade vid krigsslutet. Det var därför nödvändigt att försöka öka produktionen, vilket också skett. Omedelbart efter kriget hade Sverige och andra europeiska länder relativt stora guld- och valutabehållningar. Dessa användes för återuppbyggnadsarbetet. När dessa var slut, måste importen från dollarområdet betalas med export dit. För att de europeiska exportörerna skulle kunna konkurrera med de amerikanska tillverkarna på den amerikanska marknaden fordrades, att deras konkurrenskraft ökades. För detta var det nödvändigt, att Västeuropa blev en enda stor marknad, så att det blev lönande med specialisering, standardisering och massproduktion. Det största hindret för en fri marknad i Västeuropa var de import- och valuta-restriktioner, som införts av de flesta länder.

Amerikanerna insåg, att de skulle få svårigheter, om de europeiska länderna inte kunde köpa från dem. De tog därför i sitt eget såväl som i hela världens intresse initiativet till att hjälpa Europa genom den s. k. Marshallplanen.

En annan åtgärd för att få till stånd vidare avsättningsmöjligheter har varit de s. k. GATT-förhandlingarna i Frankrike 1949 och i England i år. Dessa har lett till frivilliga överenskommelser mellan staterna om tullsänkningar.

Ett annat steg på vägen till en friare marknad var upprättandet av de s. k. frilistorna, d. v. s. förteckningar över varor, som fritt fick införas i respektive länder. Marshallstaterna har hittills frilistat 50 % av sin import. Man överväger nu att öka frilistningsprocenten till 75, och anledningen till att man kan våga taga detta steg torde vara den nyligen bildade europeiska betalningsunionen.

Syftet med den europeiska betalningsunionen är, att varje land, som tillhör denna union, skall kunna få använda de medel, som intjänats på exporten till övriga medlemsstater, till inköp från vilken som helst av dessa stater. Den internationella clearingbanken i Basel skall tjäna som central. Clearing skall ske månadsvis till dollarns nuvarande guldvärde.

Som exempel på hur unionen fungerar kan nämnas, att, om Sverige har ett överskott i handeln i förhållande till Norge av 2,1 miljoner kronor, vi gottskrivs detta belopp i banken i Basel och Norge debiteras motsvarande summa. Om vi i förhållande till Belgien har ett underskott av 3,2 miljoner kronor, debiteras Sverige detta belopp och Belgien krediteras. För varje land fastställs en särskild kvot hos internationella banken av 15 % av landets totala betalningstransaktioner under 1949. Sveriges kvot har uträknats till 1 350 miljoner kronor. Om vårt konto hos europeiska betalningsunionen (EPU) utvisar, att vi har en fordran där och denna överstiger 20 % av den nu nämnda kvoten, får vi betalt i guld eller dollar för hälften av det överskjutande beloppet. Om vi i stället får underskott i clearing, behöver vi ej betala guld eller dollar, förrän skulden överstiger 20 % av vår kvot. Om skulden ligger mellan 20—40 % av kvoten, får vi betala 20 % av denna del i guld eller dollar etc. Om vi vid något tillfälle betalat i guld till fonden och sedan minskar vår skuld, får vi i första hand tillbaka, vad vi redan inbetalat.

Med anledning av de olika reglerna för betalning av skulder och inkassering av fordringar kan det kanske bli så, att EPU får betala ut mera än vad unionen får in. Därför har till EPU:s förfogande ställts 350 miljoner dollar av Marshallmedel såsom grundfond.

Redan från början har man räknat med att tre av Europas länder skall få överskott i Europahandeln, nämligen Belgien, England och Sverige. Därför har t. ex. Sverige tilldelats ett visst dollarbelopp av Marshallmedel, som debiterats vårt konto hos EPU. Någon återbetalnings-skyldighet i dollar föreligger inte för oss i detta fall. Andra länder, som beräknas få underskott i sin Europahandel, har i stället krediterats vissa belopp, som alltså utgör dragningsrätter för dem gent emot övriga medlemsstater. För Sveriges del har denna »begynnelse-skuld» ännu ej fastställts, men man kan kanske räkna med att den kommer att uppgå till ca 20 å 25 miljoner dollar. Det sagda visar, att EPU och Marshallhjälpen går in i varandra. Det åligger vidare Marshallstaterna att, när EPU träder i kraft, komma överens om en snabb reglering av de ömsesidiga fordringarna och skulderna. Dessa fordringar och skulder skall införas på kontona hos EPU.

För Sveriges del kan EPU anses medföra stora fördelar. Vi slipper t. ex. risken att behöva betala guld till Belgien och Schweiz. Framförallt ligger dock fördelarna i att vi fått möjligheter att köpa varor i vilket Marshallland som helst, under förutsättning att vi exporterar varor till någon av dessa stater. Detta i samband med Marshallhjälpen och frilistningen kommer att göra, att Europas handel blir friare än förut.

Avtalet om den europeiska betalningsunionen är redan undertecknat och skall gälla retroaktivt från den 1 juli 1950. För Sveriges del avvaktas endast riksdagens godkännande av avtalet. Genom att det i Europa skapas en större och friare marknad, får vi möjligheter att i större skala och därigenom mera rationellt tillverka produkter, som till konkurrenskraftigare priser kan exporteras till dollarområdet, så att vi därifrån kan köpa de livsviktiga varor vi behöver. En förutsättning för att syftet med avtalet skall nås är emellertid, att freden blir bestående.

Nio förslag hade behandlats av verkstadsens förslagskommitté sedan föregående sammanträde. För fyra utbetalas ersättning med sammanlagt 175 kr. Två förslag har bordlagts. Kontorets förslagskommitté hade behandlat elva förslag. För fem utgår ersättning med totalt 300 kr. Fyra av förslagen är ännu ej slutbehandlade.

Ytterligare behandlades frågor rörande vissa lokaler, bättre möjligheter att snabbt kunna anmäla sjukdom till sjukkassan samt angående varmvatten i tvättställen på verkstadens toaletter.

Ordföranden meddelade, att företagsledningen avser att med början nästa år samla presidierna i koncernens olika företagsnämnder till information i Stockholm.

Hr Åke Andersson kommer på grund av fackligt arbete att vara tjänstledig i 7 månader. Han meddelade, att han därför avgått som verkstadsklubbens ordförande och kommer att lämna uppdraget som ledamot och vice ordf. i företagsnämnden. Ordf. framförde med anledning härav ett tack till hr Andersson för hans intresserade arbete i nämnden och önskade honom välkommen tillbaka.

Telesignalfabriken, Gröndal.

Ordinarie sammanträde den 25 september 1950.

Två av arbetarrepresentanterna i nämnden hade slutat sedan föregående sammanträde. Till deras efterträdare har utsetts hrr Junberger och Blomkvist. Hr Junberger valdes till vice ordförande.

Fyra *förslag* hade inkommit från tjänstemännen sedan föregående sammanträde. För ett av förslagen kommer ersättning att utbetalas. Från arbetarna hade två *förslag* inkommit. För ett av dem utbetalas ersättning med 25 kr.

Ordföranden redogjorde för Telesignalfabrikens *lokalsituation*. Ytterligare ett våningsplan i norra delen av huvudfastigheten har hyrts. Det är huvudfabriken som hyrt våningen för att bereda Signalbolaget, som skall flyttas från Midsommarkransen, utrymme. Eftersom den tidigare planlösningen ej var helt bra ur olika synpunkter, har en omplanering gjorts. Försäljningsavdelningen kommer att få disponera den del av Frili-lokalen, som har direkt anslutning till övriga kontoret. Resten av detta våningsplan skall disponeras av Signalbolaget. Nordgas-lokalen får disponeras av Telesignalfabriken med undantag för kontorsdelen, som tillfaller Signalbolaget.

Man diskuterade vilka åtgärder, som kunde vidtagas för att minska *kassationskostnaderna i verkstaden*. Kostnaderna för »varg» i fabrikationen går till stora belopp. Dessa kostnader kan kanske pressas ned, om personalen handskas varligare med detaljerna. Ordföranden anhöll, att ledamöterna skulle medverka till att inskräpa vikten av ökad varsamhet med materielen. Olika *förslag* om upplysningsverksamhet för att få till stånd en förbättring kom fram under diskussionens gång.

Hr Junberger påpekade, att *väntetiderna för rekvirerade maskindelar* kan bli mycket långa med påföljd, att t. ex. en sönderkörd maskin får stå stilla alltför länge. I de fall där det går att köpa reservdelar i någon affär, borde detta vara tillåtet. Det går vanligen snabbare än att rekvirera genom inköpskontoret. Ordföranden meddelade, att försök skall

göras med sådana inköp, när det anses lämpligt.

För övrigt diskuterades frågor angående varmvattnet i klädrummens tvättställe och enklare rekvisitionssätt för beställning av detaljer från förrådet.

På fråga angående bolagets eventuella *spärrkonto* hos Riksbanken meddelades, att L M Eriesson fått dispens från skyldigheten att avsätta medel på spärrkonto på grund av den kapitalkrävande tillverkningen.

Fabriken i Karlskrona.

Ordinarie sammanträde den 28 september 1950.

Hur är utsikterna beträffande arbetstillgången för nästa år? Hr Nyberg lämnade svar på den frågan och nämnde bl. a., att man kan räkna med någon ökning av apparatproduktionen under första halvåret 1951. Efter vad man nu kan se, är det troligt, att tillverkningen för andra halvåret kommer att ligga på samma nivå. Det betyder oförändrad eller eventuellt något ökad personalstyrka. Om inget oförutsett inträffar, kan produktionsprogrammet klaras. Sedan Koreakrigets utbrott har emellertid efterfrågan på råvaror och annan materiel för rustningarna åstadkommit prisstegringar och knapphet på vissa varor. Vi har visserligen tillräckliga förråd för den närmaste tiden av de flesta för vår tillverkning nödvändiga råvarorna etc. Men redan nu har bristen på papper och kartong gett oss bekymmer liksom svårigheterna att få tag på lämplig membranplåt.

Hr Jacobsson framhöll, att snabba förändringar kan inträffa på grund av det nuvarande världsläget. Länder, som får svårt att köpa i de större industristaterna med anledning av deras rustningar, kanske kan vända sig till mindre industriländer, t. ex. Sverige. Sådana omkastningar kan eventuellt skapa rätt stora påfrestningar för vår fabrik.

Förslagsverksamheten har hittills inte varit särskilt livlig vid Karlskronafabriken av flera skäl. Hr Jacobsson ansåg det emellertid vara lämpligt, att man nu sätter igång på allvar. Det finns säkert intresse för förslagsverksamheten bland arbetarna, sade hr Stenborg, och det intresset kan nog vidmakthållas, om det visar sig, att den fruktan för minskade ackordsförtjänster på grund av förbättringsförslag, som finns på många håll, är obefogad.

En särskild förslagskommitté kommer att bildas för behandling av inkommande

förslag. Den skall bestå av nämndens ordförande, en representant för arbetarna och en ingenjör som sekreterare.

På sammanträdet diskuterades ytterligare *musiken under arbetet* och upplysningar lämnades om *den europeiska betaltuningsunionen*.

Kabelverket i Älvsjö.

Ordinarie sammanträde den 29 september 1950.

Sedan föregående sammanträde hade fyra *förslag* behandlats av förslagskommittén. För dessa utbetalas ersättning med sammanlagt 245 kr. Ett *förslag* bordlades för ytterligare utredning.

En livlig debatt utspann sig om *matserveringen*. Fru Hallström påpekade, att klagomål kunde framföras både beträffande matens kvalitet och storleken av portionerna. Hr Steiner meddelade, att en av restauratörens inspektriser tidigare besökt Kabelverket och därvid haft tillfälle taga del av anmärkningarna från representanter för personalen och ledningen. Någon förbättring efter besöket kan inte konstateras, framhölls det från flera håll, och man önskade ett snabbt ingripande för att få en ändring till stånd. Klagomålen kommer därför av ledningen att tagas till behandling med restauratören.

Om *nybyggnadsplanerna* har tidigare lämnats upplysningar i nämnden. Hr Olsson meddelade, att de tagit fastare form och att man nu planerar att sätta igång. Han nämnde också, att gummiverkets pressrum kommer att överflyttas till Sieverts Kabelverk för att plats skall kunna beredas för två mindre kablingsmaskiner.

I övrigt diskuterades bestämmelserna beträffande *rökning i fabriken*. Vissa modifieringar ifråga om tiden, då rökning är tillåten, skall göras liksom ifråga om begreppet »ordinarie arbetsplats». Möjligheterna att få ledigt från arbetet för att delta i *verkskyddets övningar* behandlades samt en del *belysnings- och ventilationsfrågor*.

Svårigheterna att skaffa tillräckligt med tomma *trummor* särskilt *vid pappersspinnmaskinerna* och de besvär detta förorsakar i arbetet diskuterades. Hr Olsson meddelade bl. a., att fr. o. m. slutet av 1949 800 kablings- och 1 000 spinntrummor levererats. Från september 1950 t. o. m. januari 1951 väntas leveranser av 2 000 kablings- och 1 000 spinntrummor.

Den interna informationen kan kanske göras bättre hos oss, ansåg hr Olsson. Därför kommer denna fråga att bli föremål för uppmärksamhet.

Fabriken i Söderhamn.

Ordinarie sammanträde den 3 oktober 1950.

Kvalitet — det är LM-produkten känd för. Men, sade hr Olsson, som inledde diskussionen om »Kvaliteten på våra produkter», våra konkurrenter strävar också efter att framställa kvalitetsvaror. Därför gäller det för oss att vara bättre, om vi skall vinna i konkurrensen. Av olika anledningar, bl. a. överrörligheten, var det svårt att hålla kvaliteten uppe åren närmast efter kriget. Högsta ledningen signalerade därför för någon tid sedan, att kvaliteten om möjligt måste förbättras. Vid Söderhamnsfabriken har den varit god tack vare att både befäl och arbetare hjälpts åt. Genom sträng kontroll försöker vi se till att kvalitetsfordringarna uppfylles, men om många detaljer måste kasseras vid kontrollen, betyder det högst avsevärda kostnader och därav följande lägre konkurrenskraft. Därför måste var och en hjälpa till. Det intresse, som visats på många håll i verkstaden för dessa problem, har uppskattats.

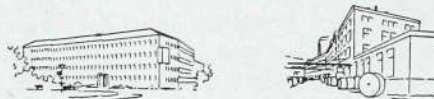
För att lyckas med att höja kvaliteten måst vi ha förstklassiga hjälpmedel, framhöll hr Grip. En del svarvar har tyvärr vållat oss besvär. Hr Forsman ansåg det vara lämpligt med en sådan uppdelning av kassationskostnaderna, att man kan se, hur stor del som orsakas av tekniska faktorer och hur stor del som beror på den mänskliga faktorn. När det gäller den mänskliga faktorn, kan man kanske genom instruktion nå resultat. Några större förändringar i *arbetstillgången under nästa år* är ej att vänta, efter vad man nu kan se, framhöll hr Olsson i en redogörelse för ordersituationen. De tillverkningsobjekt, som ingått i årets produktionsprogram, kommer att i ungefär oförändrad mängd ingå i nästa års. Beträffande automatsvarvavdelningen nämnde han på hr Grips fråga, att dess maskinkapacitet för närvarande synes vara något för stor på grund av att tillverkningen av svarvade detaljer minskat. Det är svårt att se någon ljusning för den tillverkningsgrenen inom den närmaste tiden.

Hr Schön, som inledde en diskussion om vad som kan göras för att minska arbetskraftens rörlighet vid företaget, sade sig med tveksamhet gå in på ämnet. Det har debatterats så mycket på senare tid, att det knappast kan komma fram något nytt vid ännu en diskussion. Ett par faktorer är emellertid värda att framhåvas. Förtjänstläget i förhållande till andra företag är viktigt. Vid Söderhamnsfabriken finns några arbeten, som inte är till-

fredsställande ur förtjänstsynpunkt. För att minska rörligheten hos den kvinnliga personalen, som i många fall först och främst tänker på sina hem, borde det göras någonting för att underlätta hemarbetet här i staden. Vi har t. ex. dåligt med tvättstugor. En liberalare politik vid beviljandet av tjänstledighet åt denna personal är också önskvärd. Möjligheterna att låta kvinnor utföra arbete åt fabriken i hemmen borde undersökas. Nyanställda tages kanske inte alltid om hand på bästa sätt. Man får komma ihåg, att de första intrycken på arbetsplatsen i regel blir bestående. Det vore säkert till fördel, om vi från verkstadsklubben också fick tillfälle att lämna nyanställda upplysningar om vårt avtal etc., sade han.

Under den följande diskussionen anfördes bl. a., att de flesta kvinnor har giltigt förfall, när de slutar. De orkar inte med både hemarbete och fabriksarbete, de kan inte få någon hjälp hemma att se till barnen, tillökning i familjen väntas etc. En del mäniskor har svårigheter i sin hemmiljö, är missanpassade på något sätt. I fråga om sådana personer hjälper det knappast vilka åtgärder man vidtager på arbetsplatsen. De trivs i alla fall inte och slutar. Villigheten att byta arbete hänger ihop med det nya arbetets förtjänstläge. Sådana ombyten kan kanske göras smidigare.

Beträffande *förslagsverksamheten* meddelades, att fyra förslag är under behandling. Av olika skäl har det inte varit möjligt att taga ställning till dem ännu. Dessutom lämnades upplysningar om *verkskyddet och ventilationen på avd. 67* samt *den europeiska betalningsunionen*.

Sieverts Kabelverk.

Ordinarie sammanträde den 2 oktober 1950.

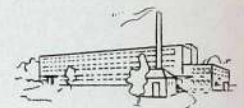
Förslagsställarna har som vanligt varit i rätt livlig verksamhet. Sedan föregående sammanträde hade nio *förslag* inlämnats av arbetarna och behandlats av förslagskommittén. För sex utbetalas ersättning med sammanlagt 390 kr. Ett förslag har bordlagts för ytterligare utredning. Från tjänstemännen hade ett förslag inkommit, vilket enligt avtalet om företagsnämnder behandlas i annan ordning. Två förslag, som tidigare bordlagts, är av olika skäl ännu ej slutbehandlade.

Matsalsfrågan har åtskilliga gånger varit föremål för uppmärksamhet på nämndens sammanträden. Hr Olsson meddelade, att de ritningar, som fordras för att stadsplaneändringen skall kunna godkännas, nu är färdiga. Det torde dröja ytterligare några månader, innan de passerat alla

instanser och kan lämnas till Kungl. Maj:t, som beslutar i ärendet. När ritningarna inlämnas dit, kan nog schaktningstillstånd lämnas.

Hr Nordling ställde en fråga beträffande bolagets medel på *spärrkonto* hos Riksbanken och hur dessa skulle användas vid den förestående återbetalningen. Hr Olsson meddelade, att de flesta bolag varit skyldiga enligt lag att avsätta medel på spärrkonto som en inflationsbekämpande åtgärd. Sieverts kabelverk har emellertid fått dispens på grund av kapitalkrävande investeringar.

Liksom vid Kabelverket i Älvsjö tog hr Olsson även här upp frågan om hur man skall kunna förbättra *den interna informationen*. Problemet kommer att ägnas intresse från nämndens sida.

Fabriken i Katrineholm.

Ordinarie sammanträde den 5 oktober 1950.

Sedan föregående sammanträde har tre *förslag* slutbehandlats. För två utbetalas ersättning med totalt 250 kronor.

Dagens huvudfråga var *den aktuella ordersituationen*. Hr Tiberg omtalade, att bolagets orderstock för närvarande är lika stor som vid årets början. Vissa förskjutningar har emellertid ägt rum. Orderstocken för telefonapparater, automatiska växlar och nätmateriel har gått ned något under det att orderstocken för telefonstationer och transmissionsmateriel har ökat. (Se även referatet i denna bilaga av hr Thorellis anförande vid senaste sammanträdet med företagsnämnden vid Huvudfabriken.)

Vid Katrineholmsfabriken kan man vänta en något högre sysselsättning 1951 än i år för lindningen, relättillverkningen och tillverkningen av reläsatser. Det är däremot svårare att uttala sig om huruvida det kan bli någon bättre arbetstillgång för gängskärningen och tillverkningen av gängverktyg, där sysselsättningen för närvarande är under det normala.

Hr Rosenblad tog upp frågan om användningen av bolagets eventuella *spärrkontomedel i Riksbanken*. Det meddelades, att bolaget på grund av den kapitalkrävande tillverkningen fått dispens från skyldigheten att avsätta medel till ett sådant konto.

Ytterligare diskuterades *pliktmedelsfonden* och möjligheterna att skapa entydiga detaljbemärkingar betr. *Ayrton lindningsautomater*.